

stichting **bedrijfstakpensioenfonds** voor de **detailhandel**

Jaarverslag 2006

Jaarverslag 2006

Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Detailhandel

Inhoud

05	1	Kerncijfers	66	5.5.1	Beleggingen
06	1.1	Meerjarenoverzicht	75	5.5.2	Vorderingen en overlopende activa
08	1.2	Toelichting op de meerjarenoverzichten	78	5.5.3	Liquide middelen
09	2	Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Detailhandel	82	5.5.4	Stichtingskapitaal en Reserves
10	2.1	Algemene gegevens	84	5.5.5	Technische voorzieningen
11	2.2	Bestuur, Deelnemersraad en commissies	86	5.5.6	Overige schulden en overlopende passiva
15	3	Verslag van het bestuur	86	5.6	Toelichting op de rekening van baten en lasten
16	3.1	Inleiding	89	5.6.1	Beleggingsopbrengsten
19	3.2	Ontwikkelingen op pensioengebied	89	5.6.2	Bijdragen van werkgevers en werknemers
24	3.3	Financieel beleid	90	5.6.3	Saldo overgenomen en overgedragen pensioenrechten
24	3.3.1	Inleiding	90	5.6.4	Overige baten
24	3.3.2	Premiebeleid	90	5.6.5	Buitengewone baten
24	3.3.3	Toeslagenbeleid	91	5.6.6	Pensioenuitkeringen
26	3.3.4	Ontwikkelingen in voorziening en reserves	92	5.6.7	Pensioenuitvoerings- en administratiekosten
28	3.3.5	Beleggingsbeleid	93	5.6.8	Overige lasten
37	3.4	Wijzigingen in de pensioenregeling	95	5.7	Overige gegevens
42	3.5	Volumeveranderingen	96	6	Overige gegevens
45	3.6	Uitvoering van de pensioenregeling	97	6.1	Vaststelling van de jaarrekening door het bestuur
46	3.7	Slotopmerkingen	99	6.2	Accountantsverklaring
47	4	Adviezen Deelnemersraad	101	6.3	Actuariële verklaring
51	5	Jaarrekening	102	6.4	Resultaatbestemming volgens statuten
52	5.1	Balans per 31 december 2006 na resultaatverdeling	103	6.5	Resultaatbestemming
54	5.2	Rekening van baten en lasten over het boekjaar 2006		6.6	Begrippenlijst
56	5.3	Kasstroomoverzicht 2006			
58	5.4	Algemene toelichting			
58	5.4.1	Algemeen			
59	5.4.2	Grondslagen voor waardering, resultaatbepaling en resultaatbestemming			
62	5.4.3	Vorderingen en overlopende activa			
66	5.5	Toelichting op de balans			

1 Kerncijfers

1.1 **Meerjarenoverzicht**

1.2 **Toelichting op de meerjarenoverzichten**

1.1 Meerjaren- overzicht

	2006	2005	2004	2003	2002
Aantallen					
Gefactureerde werkgevers	33.023	34.406	37.749	36.344	39.674
Werkgevers ultimo*	29.937	31.288	35.115	-	-
Gefactureerde deelnemers	276.394	278.849	274.997	285.466	276.265
Deelnemers ultimo*	213.851	217.599	235.211	-	-
Gewezen deelnemers	488.319	450.626	419.874	388.272	346.016
Gepensioneerden	36.007	32.879	28.901	27.054	31.980
Gepensioneerden					
Ouderdomspensioen	23.877	21.755	19.814	18.247	16.976
Weduwepensioen	-	-	-	-	6.168
Weduwnaarspensioen	-	-	-	-	556
Partnerpensioen	-	-	-	-	58
Nabestaandenpensioen	7.678	7.891	6.957	7.131	6.782
Wezenpensioen	432	540	420	408	392
Arbeidsongeschiktheidspensioen	1.310	1.266	1.184	1.168	1.036
Aanvullend arbeidsongeschiktheidspensioen	1	-	2	5	2
Prepensioen	2.709	1.427	524	95	10
Premiepercentage					
Ouderdoms- en nabestaandenpensioen	14,1%	-	-	-	-
Ouderdoms-, nabestaanden- en prepensioen	-	5,0%	4,5%	4,0%	3,5%
Extra ouderdoms- en nabestaandenpensioen	-	10,5%	10,5%	10,5%	10,5%
Arbeidsongeschiktheidspensioen	-	0,6%	0,6%	0,6%	1,2%
Aanvullend arbeidsongeschiktheidspensioen	-	-	0,4%	0,4%	0,4%
Opbouwpercentage per dienstjaar					
Ouderdomspensioen	1,85%	0,54%	0,54%	0,54%	0,54%
Extra ouderdomspensioen	-	1,46%	1,46%	1,46%	1,46%
Nabestaandenpensioen	1,295%	0,378%	0,378%	0,378%	0,378%
Extra nabestaandenpensioen	-	1,022%	1,022%	1,022%	1,022%
Prepensioen	-	0,8%	0,8%	0,8%	0,8%
Brancheouderdomspensioen Gebra	0,20%				
Brancheouderdomspensioen AGF	0,25%				
Branchenabestaandenpensioen Gebra	0,14%				
Branchenabestaandenpensioen AGF	0,175%				

* Vanaf verslagjaar 2004 is ook het daadwerkelijke aantal werkgevers en deelnemers ultimo het jaar opgenomen.

	2006	2005	2004	2003	2002
Toeslag op pensioen en pensioenaanspraken					
Actieven	1,8%	1,0%	1,5%	2,5%	4,7%
Gewezen deelnemers en gepensioneerden	1,7%**	1,0%**	1,5%**	2,5%	4,7%
Financiële gegevens (x €1.000)					
Premiebaten	233.158	261.310	233.644	216.532	195.063
Uitkeringen	88.601	71.355	57.080	48.558	43.412
Kosten	20.227	17.269	17.009	15.576	15.251
Belegd vermogen	4.964.867	4.569.640	3.925.986	3.523.039	3.171.247
Beleggingsopbrengsten	245.228	494.073	263.717	203.968	-/- 162.097
Gemiddeld rendement op beleggingen (%)	5,7%	12,3%	7,46%	6,34%	-/- 4,86%
Reserves	1.152.794	904.396	920.782	925.812	949.748
Voorziening pensioenverplichtingen	3.903.704	3.791.417	3.106.373	2.699.755	2.333.027
Dekkingsgraad (%)	130%	124%	130%	134%	141%
Vereiste dekkingsgraad (%)	127%				
Resultaat	248.398	-/- 16.386	-/- 5.030	-/- 23.936	-/- 483.547

** Toeslag per 1 januari van het jaar volgend op het jaar waarin het besluit tot toeslagverlening is genomen.

1.2 Toelichting op de meerjarenoverzichten

Dekkingsgraad

De dekkingsgraad is het quotiënt van de waarde van de voorzieningen en reserves en de waarde van de voorzieningen maal 100%.

Deze dekkingsgraad is gebaseerd op de Actuariële Principes Pensioenfonds (APP), waarbij de standaardrente van 4,0% is gehanteerd.

Resultaat en reserves

Het positieve resultaat over het verslagjaar bedroeg € 248.398.000 (2005: € 16.386.000 nadelig). Van het resultaat werd aan de Beleidsreserve een bedrag van € 160.776.000 toegevoegd. Een bedrag van € 83.251.000 werd toegevoegd aan de Gebonden reserve. Een bedrag van € 4.338.000 werd toegevoegd aan de Reserve AOP-regeling en € 33.000 werd toegevoegd aan de Reserve AAOP-regeling.

De verplichtingen ten opzichte van de deelnemers en gewezen deelnemers namen in het verslagjaar toe met € 112.196.000. Dit bedrag is toegevoegd aan de Voorziening pensioenverplichtingen.

Ultimo 2006 bedroeg (afgerond op € 1.000):

• de Beleidsreserve	€	215.526.000
• de Gebonden reserve	€	871.159.000
• de Reserve AOP-regeling	€	65.909.000
• de Reserve AAOP-regeling	€	200.000
• de Voorziening pensioenverplichtingen	€	3.902.514.000

2 Stichting Bedrijfstak- pensioenfonds voor de Detailhandel

2.1 Algemene gegevens

2.2 Bestuur, Deelnemersraad en commissies

2.1 Algemene gegevens

Naam en vestigingsplaats

De Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Detailhandel (hierna: het fonds) is statutair gevestigd te Utrecht.

Doelstelling

Het fonds heeft ten doel: het verlenen van pensioenen aan deelnemers, gewezen deelnemers, alsmede aan hun nagelaten betrekkingen, met inachtneming van het in deze statuten en in het pensioenreglement bepaalde. Het fonds tracht dit doel te bereiken door premies te innen bij de aangesloten ondernemingen, deze gelden te beleggen en te beheren en daaruit uitkeringen toe te kennen bij ouderdom, overlijden en arbeidsongeschiktheid, een en ander overeenkomstig de regels gesteld in het pensioenreglement.

Samenwerkende organisaties

- 1) Koninklijke Vereniging MKB-Nederland
Postbus 5098
2600 GB Delft
telefoon (015) 219 12 12
- 2) Raad Nederlandse Detailhandel
Postbus 182
2260 AD Leidschendam
telefoon (070) 444 25 87
- 3) FNV Bondgenoten
Postbus 9208
3506 GE Utrecht
telefoon (0900) 96 90

- 4) CNV Dienstenbond
Postbus 3135
2130 KC Hoofddorp
telefoon (0900) 770 07 70

- 5) CSO
Postbus 222
3500 AE Utrecht
telefoon (030) 276 99 85

- 6) De Unie, Vakbond voor Industrie en Dienstverlening
Postbus 400
4100 AK Culemborg
telefoon (0345) 85 18 51

Certificerend actuaaris

Watson Wyatt, Raadgevende Actuarissen te Amstelveen

Accountant

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. te Utrecht

Compliance Officer

KPMG Integrity & Investigation Services te Amsterdam

Administrateur

Interpolis Pensioenen B.V. te De Meern

2.2 Bestuur, Deelnemersraad en commissies

Bestuur

Samenstelling

Het paritaire bestuur was per 29 juni 2007 als volgt samengesteld:

Leden werkgevers	Plaatsvervangers	Organisatie (zie pagina 10)
de heer J.J. Meerman	de heer mr. H.B.M. van Dorst en de heer P.W. Geuzebroek	1
de heer drs. K.B. van Popta	de heer mr. H.B.M. van Dorst en de heer P.W. Geuzebroek	1
de heer mr. L.V.J.M. Rolf	de heer mr. H.B.M. van Dorst en de heer P.W. Geuzebroek	1
de heer M.S.J.H. Stevens	de heer drs. P.J. Verhoog	2
de heer H.M.D. Moedikdo Moeliono	de heer drs. P.J. Verhoog	2

Leden werknemers	Plaatsvervangers	Organisatie (zie pagina 10)
de heer M. de Mooij	de heer drs. J.K. Warnaar	4
mevrouw J.A.M. Bergervoet	de heer J. Atema	3
mevrouw I. van Duijn-Pennenburg	mevrouw C.J. Th. Boonstra	3
de heer J. Martens	de heer J. Atema	3
mevrouw mr. J.W.M. Wiegers	mevrouw J. Kuiper	3

In 2006 fungeerde mevrouw I. van Duijn-Pennenburg als voorzitter van het fonds en de heer J.J. Meerman als secretaris.

In het verslagjaar deed zich een aantal wijzigingen voor in de samenstelling van het bestuur. Mevrouw M. Jansen is met ingang van 16 maart 2006 teruggetreden als bestuurder en per deze datum in het bestuur voor een korte periode opgevolgd door de heer J. Atema. Vervolgens is mevrouw I. van Duijn-Pennenburg de heer J. Atema opgevolgd als bestuurder. De heer J. Brocken is voorgedragen en benoemd als plaatsvervanger van mevrouw I. van Duijn-Pennenburg.

Met ingang van 16 maart 2006 is de heer J.K. Warnaar benoemd als plaatsvervanger van de heer M. de Mooij. Met ingang van 28 september 2006 is de heer J. Brocken teruggetreden als plaatsvervanger van mevrouw I. van Duijn-Pennenburg, onder de gelijktijdige benoeming van mevrouw C.J.Th. Boonstra als haar plaatsvervanger.

Met ingang van 14 december 2006 is de heer H.B.M. van Dorst in het bestuur benoemd als plaatsvervanger van de heren P.W. Geuzebroek, K.B. van Popta en L.V.J.M. Rolf.

De heer E.J. van den Burg is met ingang van 1 januari 2007 teruggetreden als bestuurder en per deze datum in het bestuur opgevolgd door de heer M.S.J.H. Stevens. Met ingang van 1 januari 2007 werd de heer P.J. Verhoog benoemd als plaatsvervanger van de heer M.S.J.H. Stevens.

De heer H.M.D. Moedikdo Moeliono is met ingang van 29 juni 2007 benoemd als bestuurder. Op dezelfde datum is de heer P.W. Geuzebroek teruggetreden als bestuurder en benoemd als mede-plaatsvervanger van de heren J.J. Meerman, K.B. van Popta en L.V.J.M. Rolf.

Vergaderdata

In het verslagjaar kwam het bestuur tienmaal in vergadering bijeen: op 14 februari, 16 maart, 15 mei, 29 juni, 28 september, 2 oktober, 30 november en 14 december. In de tweede helft van het verslagjaar zijn bovendien op 11 september en 30 oktober extra bestuursvergaderingen gehouden in het kader van de overkomst van het detailhandelsconcern Maxeda.

In het verslagjaar is op 2 oktober 2006 een studiedag georganiseerd over de onderwerpen Pensioenwet, Financieel Toetsingskader en Goed Pensioenfondsbestuur (GPB). Bij het onderwerp GPB was ook de Deelnemersraad betrokken.

Deelnemersraad

Samenstelling

De Deelnemersraad bestaat van oorsprong uit twaalf leden; tien actieve deelnemers en twee gepensioneerden. De verdeling naar de organisaties is van oorsprong als volgt:

- FNV Bondgenoten: acht, van wie één gepensioneerde;
- CNV Dienstenbond: vier, van wie één gepensioneerde.

De Deelnemersraad was per 31 december 2006 als volgt samengesteld:

Leden	Organisatie (zie pagina 10)
de heer A.A.M. Thomeer	3
de heer J. de Jong	3
de heer J. Hamers	3
de heer P. Lamers	3
de heer H. Janssen	3
de heer A.C.A. Vink	3
de heer H.P.M. Reijnen	3
de heer J. Kraan	5
de heer D. van Leeuwen	5
de heer H.J.J. Theissen	6

De heer J. Vereecken is met ingang van juni 2006 en de heer A.C.A. Vink met ingang van 1 januari 2007 teruggetreden als lid van de Deelnemersraad. Met ingang van 21 maart 2007 zijn drie nieuwe leden benoemd, te weten de heren A.J.M. Boonekamp, P. Waterlander en mevrouw G. Niet-Koster.

Door de overkomst van het detailhandelsconcern Maxeda en de hiermee gepaard gaande fusie tussen de Stichting Pensioenfonds Vendex KBB en het fonds, is de Deelnemersraad in 2007 uitgebreid tot veertien leden. De Vereniging van Gepensioneerden Vendex KBB krijgt één zetel in de Deelnemersraad. Het aantal zetels van FNV Bondgenoten is uitgebreid tot negen.

In juni 2007 verliep de zittingstermijn van de Deelnemersraad.

Vergaderdata

In het verslagjaar kwam de Deelnemersraad zesmaal in vergadering bijeen: op 26 januari, 22 maart, 29 juni, 11 oktober, 6 december en 13 december. Aan de vergaderingen werd deelgenomen door een vertegenwoordiging uit het bestuur.

Specifieke aandachtsgebieden

De Deelnemersraad heeft over diverse zaken advies uitgebracht aan het bestuur. Onder meer over:

- de overkomst van het detailhandelsconcern Maxeda en de hiermee gepaard gaande fusie tussen de Stichting Pensioenfonds Vendex KBB en het fonds;
- de omvorming van de pensioenregeling tot een collectieve vaste bijdrageregeling;
- het concept jaarverslag 2005;
- de voorgestelde beleggingsportefeuille van het fonds voor het jaar 2007;
- de indexatie voor het jaar 2006 en het indexatiebeleid;
- de invulling van bepaalde onderdelen van Goed Pensioenfonds-bestuur door het fonds;
- de voorgestelde reglementswijzigingen als gevolg van de invoering van de Pensioenwet.

Alle adviezen omtrent bovenstaande onderwerpen zijn door het bestuur overgenomen.

Bestuurlijke commissies

In verband met de toenemende complexiteit en het aantal door het bestuur te behandelen onderwerpen, heeft het bestuur in 2004 besloten om bestuurlijke commissies in te stellen. De taak van deze commissies is het voorbereiden van onderwerpen waar het bestuur een besluit over moet nemen. De commissies kunnen tijdens de voorbereidingsfase dieper ingaan op de achtergronden en de consequenties van te nemen beslissingen. De leden van de bestuurlijke commissies worden hierin bijgestaan door deskundigen van de uitvoerder en eventueel door externe deskundigen.

In het verslagjaar waren drie bestuurlijke commissies actief:

- Commissie Dienstverlening & Communicatie Detailhandel (onderwerpen: kwartaal- en jaarrapportages, dienstverleningsovereenkomst en communicatie-uitingen);
- Commissie Financiën Detailhandel (actuariële onderwerpen,

beleggingen, vermogens- en vastgoedbeheer, tarieven);

- Commissie Pensioenen Detailhandel (onderwerpen: de gevolgen van wet- en regelgeving, casuïstiek op werkgevers- en deelnemersgebied en besluitvorming in adviezen inzake ingediende bezwaarschriften tegen de intrekking van de vrijstelling).

Het bestuur heeft in september 2005 besloten de Commissie Pensioenen mandaat te verlenen voor het kunnen nemen van besluiten in bezwaarschriften ingediend tegen besluiten tot intrekking van een vrijstelling.

Het bestuur heeft in september 2006 besloten de Commissie Financiën de bijzondere taak te geven om als stuurgroep de komst en overgang van het detailhandelsconcern Maxeda naar het fonds inhoudelijk te begeleiden. De stuurgroep fungeerde hierbij als aanspreekpunt voor het bestuur en de administrateur. Met de ondertekening van de overeenkomst tussen Pensioenfonds Vendex KBB, Maxeda B.V. en het fonds op 15 december 2006, kwam een einde aan deze bijzondere taak.

Samenstelling

Commissie Dienstverlening en Communicatie Detailhandel

Deze commissie was per 29 juni 2007 als volgt samengesteld:

Leden

de heer J. Atema
de heer P.W. Geuzebroek
de heer J. Martens
de heer mr. L.V.J.M. Rolf

Vergaderdata

In het verslagjaar kwam de commissie viermaal bijeen in vergadering op 6 april, 1 juni, 8 september en 8 december.

Commissie Financiën Detailhandel

Deze commissie was per 29 juni 2007 als volgt samengesteld:

Leden

de heer M.S.J.H. Stevens
de heer M. de Mooij
de heer drs. K.B. van Popta
mevrouw J.W.M. Wiegers

Mevrouw I. van Duijn-Pennenburg en de heer E.J. van den Burg maken met ingang van 1 januari 2007 geen deel meer uit van de Commissie Financiën. Zij zijn per deze datum opgevolgd door mevrouw J.W.M. Wiegers en de heer M.S.J.H. Stevens.

Vergaderdata

In het verslagjaar kwam de commissie zesmaal bijeen in vergadering op 17 januari, 14 februari, 25 april, 30 mei, 6 september en 23 oktober. Daarnaast kwam de Commissie Financiën bijeen op 9 mei, 6 oktober, 17 oktober, 1 november, 10 november, 15 november en 22 november in het kader van de overkomst van Maxeda.

Commissie Pensioenen Detailhandel

Deze commissie was per 29 juni 2007 als volgt samengesteld:

Leden

de heer drs. P.J. Verhoog
de heer J.J. Meerman
de heer M. de Mooij
mevrouw I. van Duijn-Pennenburg

De heer E.J. van den Burg maakt met ingang van 1 januari 2007 geen deel meer uit van de Commissie Pensioenen Detailhandel en is per deze datum opgevolgd door de heer P.J. Verhoog.

Vergaderdata

In het verslagjaar kwam de commissie driemaal bijeen in vergadering op 25 januari, 4 mei en 27 oktober.

3 Verslag van het bestuur

3.1 Inleiding

3.2 Ontwikkelingen op pensioengebied

3.3 Financieel beleid

3.3.1 Inleiding

3.3.2 Premiebeleid

3.3.3 Toeslagenbeleid

3.3.4 Ontwikkelingen in voorziening en reserves

3.3.5 Beleggingsbeleid

3.3.6 Vastgoedbeleggingen in Nederland

3.4 Wijzigingen in de pensioenregeling

3.5 Volumeveranderingen

3.6 Uitvoering van de pensioenregeling

3.7 Slotopmerkingen

Het fonds kende in het jaar 2006 een aantal belangrijke ontwikkelingen.

Op 1 januari 2006 is voor alle deelnemers de nieuwe pensioenregeling in werking getreden. Waar tot en met 2005 nog een prepensioen werd opgebouwd, wordt sindsdien een hoger ouderdomspensioen en nabestaandenpensioen opgebouwd dat deels gebruikt kan worden om vóór de 65-jarige leeftijd te stoppen met werken. Voor het tot en met 2005 opgebouwde prepensioen hebben de deelnemers de keuze voorgelegd gekregen om dit om te laten zetten naar ouderdomspensioen.

Verder heeft het bestuur in het verslagjaar besloten de pensioenregeling vanaf 1 januari 2007 te wijzigen in een uitkeringsovereenkomst, gefinancierd met een premie volgens collectieve vaste bijdrageregeling. Dit houdt in dat de pensioenpremie voor een periode van 5 jaar (tot en met 31 december 2011) is vastgesteld. Alleen bij zeer ingrijpende en onvoorziene omstandigheden kan de premie tussentijds wijzigen. In het geval van financiële problemen heeft het bestuur de mogelijkheid om te besluiten tot versoering van de pensioenregeling en vermindering van aanspraken en rechten.

In 2006 is de Pensioenwet door de Staten-Generaal aangenomen. Deze wet treedt grotendeels in werking op 1 januari 2007. Als gevolg van deze wetgeving diende het bestuur in 2006 het pensioenreglement op een aantal punten te wijzigen. Voor het merendeel van de wijzigingen geldt een overgangstermijn tot 1 januari 2008. In 2007 zal het bestuur daarom verder spreken over verdere aanpassingen in het reglement als gevolg van de nieuwe wetgeving. Eén van deze onderwerpen is de principes voor Goed Pensioenfondsbestuur (Pension Fund Governance). In 2006 heeft het bestuur reeds een aantal beleidsbepalende uitspraken hierover gedaan. Zo heeft het bestuur besloten om naast de Deelnemersraad een afzonderlijk verantwoordingsorgaan in het leven te roepen. Voor het interne toezicht, zoals dat per 1 januari 2008 verplicht is, wil zij gebruik maken van een visitatiecommissie. Dit zal in 2007 verder uitgewerkt worden.

In 2006 heeft Maxeda (voorheen Vendex KBB) het bestuur van het fonds verzocht om de bestaande vrijstellingen per 1 januari 2007 in te trekken. Hierdoor bouwen alle werknemers van het concern vanaf 1 januari 2007 hun pensioen op bij het fonds. In het verlengde van dit verzoek heeft de Stichting Pensioenfonds Vendex KBB, na het afwegen van alternatieven, besloten om te fuseren met het fonds. De laatste maanden van 2006 stonden in het teken van een intensief fusietraject. Hierbij heeft het bestuur van het fonds een drietal voorwaarden gesteld: de indexatiecapaciteit mag niet verminderen, de fusie mag geen opwaartse druk op de premie tot gevolg hebben en de reële dekkingsgraad van het fonds moet gelijk blijven. Beide pensioenfonds hebben onderzoek in elkaars boeken verricht. Conclusie was dat aan de drie voorwaarden kon worden voldaan. Rekening houdend met de wettelijke termijnen rond publicatie en ter inzage legging, is de fusie op 30 januari 2007 notarieel verleden. Per 31 januari 2007 is Stichting Pensioenfonds Vendex KBB opgehouden te bestaan. Over het verslagjaar 2006 zal voor het voormalige Pensioenfonds Vendex KBB nog een afzonderlijk jaarverslag opgesteld worden.

Door de deelname van Maxeda heeft het fonds per 1 januari 2007 27.539 actieve deelnemers, 14.528 gepensioneerden en 44.980 slapers erbij gekregen. Het Pensioenfonds Vendex KBB had een vermogen van circa € 1,5 miljard. Het bestuur van het fonds ziet de deelname van Maxeda als een positieve ontwikkeling. Door de vergroting van het aantal deelnemende bedrijven vergroot het draagvlak van het fonds. Bovendien blijven werknemers van Maxeda deelnemer in het fonds wanneer zij bij een andere werkgever in de Detailhandel in dienst treden.

Het vermogen van het fonds wordt belegd in aandelen, vastgoed, niet-beursgenoteerde deelnemingen, liquiditeiten en vastrentende waarden (obligaties en onderhandse leningen). Binnen deze beleggingscategorieën wordt het fonds in meer of mindere mate geconfronteerd met risico's. Het fonds onderscheidt de volgende risico's:

- Renterisico: het risico dat een rentebeweging de financiële situatie van het fonds negatief beïnvloedt.

- Aandelen- en onroerend goed risico: dit is voornamelijk het koersrisico bij de beleggingen in de verschillende onroerend goed- en aandelenmarkten.
- Inflatie risico: het risico dat inflatie de waarde van de beleggingen aantast (in termen van koopkracht).
- Kredietrisico: het risico dat de tegenpartij niet (meer) aan zijn verplichtingen kan voldoen,
- Liquiditeitsrisico: het risico dat een belegging niet tijdig tegen een redelijke prijs kan worden geliquideerd.
- Valutarisico: het risico dat wisselkoersschommelingen de waarde van een belegging beïnvloeden.
- Operationele risico's: het fonds beheerst operationele risico's zoveel mogelijk door eisen te stellen aan haar dienstverleners.

Per 1 januari 2007 is als onderdeel van de Pensioenwet het Financieel Toetsingskader van kracht geworden. Binnen het Financieel Toetsingskader worden de risico's die het fonds loopt op haar beleggingen, meegenomen in de berekening van de vereiste dekkingsgraad van het fonds. In 2006 heeft het fonds zich intensief verdiept in het renterisico. Dit risico bestaat doordat beleggingen en verplichtingen niet in dezelfde mate gevoelig zijn voor rentebewegingen. Het renterisico neemt af naarmate de looptijd van de beleggingen meer overeenkomt met de looptijd van de verplichtingen. Gedurende 2006 is besloten het renterisico over de pensioenverplichtingen te beperken. Hierdoor is de kans op een reserve-tekort aanzienlijk verkleind.

Doordat bij beleggingen in aandelen- en onroerend goed risico wordt gelopen, wordt een extra rendement gehaald dat het fonds gebruikt om aan haar doelstellingen te voldoen. Dit risico wordt beheerst doordat in de uitvoering wordt gezorgd voor een goede selectie van aandelen en spreiding over regio's en sectoren.

Met het risico dat uiteindelijk overblijft, wordt rekening gehouden in de ALM-studie.

Naar aanleiding van de in 2006 gehouden ALM-studie heeft, heeft het bestuur een staffel vastgesteld voor de toeslagverlening. Deze staffel maakt inzichtelijk op welke wijze het fonds toeslagen

verleent. Daarnaast heeft het bestuur besloten onderscheid te maken in de basis voor de toeslagverlening voor de actieve deelnemers en de gewezen deelnemers en gepensioneerden. Vanaf 2006 geldt als basis voor de toeslagen voor de actieve deelnemers de gemiddelde stijging van de lonen in de detailhandel. Voor de gewezen deelnemers en gepensioneerden geldt als basis de prijsstijgingen. Hierbij is de beperking aangebracht dat de toeslagverlening voor gepensioneerden en gewezen deelnemers nooit meer kan zijn dan de toeslagverlening voor actieve deelnemers. Voor actieven wordt beoogd de pensioenopbouw zoveel mogelijk gelijk te houden met de loonontwikkeling, voor gewezen deelnemers en gepensioneerden met de prijsontwikkeling.

Het jaar 2006 kan gekenmerkt worden als een financieel goed jaar. Het jaar is afgesloten met een positief resultaat van € 248.398.000. Het beleggingsrendement bedroeg 5,7%. Verder is het belegd vermogen van het fonds gestegen van € 4.569.640.000 ultimo 2005 naar € 4.964.867 ultimo 2006.

Voornemens

In 2007 zal het bestuur een verdere uitwerking geven aan de Pensioenwet en Pension Fund Governance. Daarnaast zal de pensioenregeling verder uitgewerkt worden. Zo zal vanaf 2007 aan werkgevers de mogelijkheid geboden worden om hun werknemers ook pensioen op te laten bouwen boven de maximum loongrens van de pensioenregeling. Op het gebied van het vermogensbeheer zal het bestuur zich in 2007 bezighouden met de mogelijkheden van het beperken van het valutarisico. Daarnaast zal een ALM-studie gehouden worden als gevolg van de fusie met Pensioenfonds Vendex KBB. Verder zal in 2007 binnen het bestuur gesproken worden over het onderwerp duurzaam en verantwoord beleggen. Dit onderwerp heeft begin 2007 veel media-aandacht gekregen. Op dit moment heeft het fonds geen specifieke richtlijnen hierover. Het jaar 2007 zal eveneens gebruikt worden om, na alle jaren van wijzigingen in de regeling, zich te buigen over de dienstverlening

van Interpolis Pensioenen. Hiervoor is een ad hoc Commissie Dienstverlening in het leven geroepen.

Tot slot zal in het najaar binnen de website van het fonds een speciaal portaal voor deelnemers geïntroduceerd worden.

Binnen dit portaal wordt deelnemers inzage in hun persoonlijke pensioensituatie geboden en wordt het mogelijk om inzicht te krijgen in de gevolgen voor de hoogte van het pensioen bij het eerder ingaan van pensioen dan op de 65-jarige leeftijd. Het bestuur ziet dit als een belangrijke ontwikkeling voor de communicatie naar de deelnemers.

In dit hoofdstuk is het verslag van het bestuur beschreven. Na deze inleiding komen achtereenvolgens aan de orde: ontwikkelingen op pensioengebied (paragraaf 3.2), het financieel beleid (paragraaf 3.3), de wijzigingen in de pensioenregeling (paragraaf 3.4), de volumeveranderingen (paragraaf 3.5) en de uitvoering van de pensioenregeling (paragraaf 3.6). Het hoofdstuk besluit met slotopmerkingen (paragraaf 3.7).

3.2 Ontwikkelingen op pensioengebied

Inleiding

2006 was een roerig jaar als het gaat om het doorvoeren van wetgeving voor pensioenfondsen. Na de afschaffing van de fiscale facilitering van VUT en prepensioen en de introductie van een nieuw wettelijk regime voor arbeidsongeschiktheidsuitkeringen (WIA) kregen de fondsen in 2006 de tijd om zich aan te passen aan de nieuwe wetgeving. Per 1 januari 2007 is echter weer nieuwe wetgeving van kracht geworden: de Pensioenwet. De gevolgen daarvan zijn groot op veel gebieden. In 2006 is gestart met een veelheid van voorbereidende activiteiten hiervoor.

Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen

Op 29 december 2005 is de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA) in werking getreden. Deze wet is de opvolger van de Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering (WAO) en bestaat uit twee delen: de Regeling inkomensvoorziening volledig arbeidsongeschikten (IVA) en de Regeling werkherleving gedeeltelijk arbeidsongeschikten (WGA). De IVA-regeling geldt voor volledig en duurzaam arbeidsongeschikten: zij die geen of maar een geringe kans hebben op herstel en ten hoogste nog 20% van hun oude loon kunnen verdienen. De WGA-regeling geldt voor gedeeltelijk arbeidsongeschikten: zij die minder dan 65% arbeidsgeschikt zijn, maar niet volledig en duurzaam arbeidsongeschikt.

Regelingen premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid

Het fonds kent vanaf 2006 regelingen voor premievrije pensioenopbouw voor (langdurig) arbeidsongeschikte deelnemers met recht op een WAO- of WIA-uitkering. Deze regelingen zijn opgenomen in artikel 16 (voor de WAO) respectievelijk artikel 17 (voor de WIA) van het pensioenreglement. De arbeidsongeschiktheidsuitkering moet zijn gebaseerd op een arbeidsongeschiktheidspercentage van 25% of meer (WAO) respectievelijk 35% of meer (WIA).

In het vanaf 2006 geldende reglement is voorts opgenomen:

- dat over de loondoorbetalingsperiode de mogelijkheid wordt geboden om over de hogere pensioengrondslag, die gold vóór verlaging van het loon in verband met ziekte, de volledige premie te betalen en daardoor volledige pensioenopbouw te behouden (artikel 8 lid 4);
- dat als geen premie is betaald over deze hogere pensioengrondslag, het overlijdensrisico wel wordt gedekt op basis van deze hogere grondslag (artikel 9 lid 6);
- dat in de WIA-periode premievrije pensioenopbouw wordt verleend op basis van de pensioengrondslag, die gold in het jaar direct voorafgaand aan de eerste dag van de wachttijd in de zin van de WIA (artikel 17 lid 2).

Regeling van het arbeidsongeschiktheidspensioen

Arbeitsongeschikte werknemers die vanaf 1 januari 2006 recht hebben of krijgen op een WIA-uitkering, hebben geen recht en aanspraak op arbeidsongeschiktheidspensioen (AOP). Daarentegen krijgen arbeidsongeschikte werknemers die op 1 januari 2006 al recht hadden op een WAO-loondervingsuitkering, ook recht en aanspraak op AOP vanaf de ingangsdatum van de WAO-vervolguitkering. Voor de arbeidsongeschikte deelnemers die op 1 januari 2006 al een AOP ontvingen, verandert er niets: zij behouden recht en aanspraak op AOP. Vanaf 1 januari 2006 wordt geen premie meer geïnd voor het AOP.

Pensioenwet

Op 1 januari 2007 is de Pensioenwet in werking getreden. Deze wet vervangt de Pensioen- en spaarfondsenwet, die ruim 50 jaar dienst heeft gedaan. Voortaan moeten werkgever en pensioen-uitvoerder meer aandacht besteden aan pensioencommunicatie. De pensioenuitvoerder moet de deelnemer duidelijk en uitgebreid informeren over zijn pensioenrechten. Daarnaast moet aandacht

worden besteed aan de transparantie van het pensioenfonds.

Daarbij kan gedacht worden aan premiebeleid, toeslagenbeleid en het beleid ten aanzien van vermogensoverschotten en -tekorten. Niet alle onderdelen van de Pensioenwet zijn direct op 1 januari 2007 in werking getreden. Veel bepalingen gelden pas vanaf 2008, zodat pensioenuitvoerders in 2007 de tijd hebben om zich aan te passen aan de nieuwe wet.

De Pensioenwet heeft met ingang van 1 januari 2007 tot wijzigingen in het pensioenreglement van het fonds geleid. Hierop wordt nader ingegaan in paragraaf 3.4.

Financieel Toetsingskader

In de Pensioenwet is het kader opgenomen waarbinnen het financiële toezicht op pensioenfondsen door De Nederlandsche Bank (DNB) is vormgegeven. Het Financieel Toetsingskader (FTK) kent een solvabiliteitstoezicht dat rekening houdt met de specifieke kenmerken - solidariteit, collectiviteit en (veelal) doorsneepremie - van pensioenfondsen. Voor de periode tot de inwerkingtreding van de Pensioenwet heeft DNB in 2004 een beleidsregel uitgebracht voor de invulling van het financiële toezicht op pensioenfondsen. De belangrijkste punten uit het FTK zijn: kostendeekkende premie, waarbij rekening wordt gehouden met de specifieke kenmerken van het pensioenfonds en de mogelijkheden tot premiestabilisatie; de vaststelling van de voorziening pensioenverplichtingen op basis van marktwaardering; de vaststelling van het vereiste eigen vermogen en de bepaling van de vermogenspositie van het pensioenfonds.

In februari 2007 is de toeslagenmatrix gepubliceerd. Deze maakt onderdeel uit van de Pensioenwet. In de toeslagenmatrix worden diverse vormen van mogelijk toeslagenbeleid en de bijbehorende voorwaarden waaraan pensioenfondsen moeten voldoen, beschreven. Daarbij geldt dat het toeslagenbeleid een consistent geheel moet zijn van gewekte verwachtingen, financiering en het feitelijk toekennen van de toeslag. Het FTK is voor pensioenfondsen per 1 januari 2007 verplicht van toepassing.

DNB eist, in zijn hoedanigheid als toezichthouder, sinds enige jaren dat pensioenfondsen kwartaalrapportages bij haar aanleveren. Deze kwartaalrapportages zijn vanaf 1 januari 2007 vervangen door een nieuw rapportagekader, dat aansluit op het FTK. Enkele belangrijke wijzigingen ten opzichte van de oude kwartaalrapportages zijn dat:

- de dekkingsgraad van het pensioenfonds ieder kwartaal opgegeven dient te worden. Voor het fonds wordt reeds elk kwartaal de dekkingsgraad gerapporteerd aan DNB;
- bij de rapportage over het eerste kwartaal de Z-score van het pensioenfonds moet worden doorgegeven;
- bij de rapportage over het vierde kwartaal de premiestelling voor het komende boekjaar moet worden bekendgemaakt;
- als het bestuur besluit toeslagen te verlenen en/of de pensioenregeling te wijzigen, dit bij de kwartaalrapportage volgend op het bestuursbesluit moet worden vermeld.

Over het vierde kwartaal 2006 moesten pensioenfondsen een dubbele rapportage inleveren. Eén officiële op basis van de huidige voorschriften en één op basis van best effort, gebaseerd op de nieuwe voorschriften. Best effort is hierbij gedefinieerd voor delen van de kwartaalrapportage. Vanaf het eerste kwartaal 2007 moeten de nieuwe kwartaalrapportages ingediend worden.

Goed Pensioenfondsbestuur

De samenleving vraagt van bedrijven, instellingen en organisaties dat zij toezicht op hun eigen functioneren vormgeven en dat zij verantwoording afleggen aan hun kring van belanghebbenden. Dit geldt ook voor de pensioensector. Voor pensioenfondsen is een rapport met richtlijnen opgesteld door de Stichting van de Arbeid, getiteld 'Principes voor goed pensioenfondsbestuur'. Deze principes zijn erop gericht de kwaliteit, zorgvuldigheid en openheid van pensioenfondsbesturen en pensioenuitvoerders op een hoger plan te brengen. De principes zijn ook verankerd in de Pensioenwet. De uitwerking van de principes dient per 1 januari 2008 te zijn gerealiseerd.

Studiedag Goed Pensioenfondsbestuur 2 oktober 2006

Het fonds heeft op 2 oktober 2006 een studiemiddag gehouden over de invulling van de principes Goed Pensioenfondsbestuur (GPB). Het bestuur heeft hierin richtinggevende uitspraken gedaan over de principes 1) de zorgvuldigheid, deskundigheid en functioneren van het bestuur, 2) de verantwoording door het bestuur en 3) het interne toezicht op het bestuur. Zo heeft het bestuur besloten een zelfstandig verantwoordingsorgaan in het leven te roepen en voor het intern toezicht gebruik te maken van een visitatiecommissie. In 2007 spreekt het bestuur verder over het onderwerp. Alle besluiten samen zullen worden opgenomen in een transparantiedocument dat onder andere zal worden gepubliceerd op de website van het fonds.

Medezeggenschap

De Stichting van de Arbeid (STAR) en het Coördinatieorgaan Samenwerkende Ouderenorganisaties (CSO) hebben minister De Geus in een gezamenlijke brief d.d. 22 mei 2006 verzocht om in de Pensioenwet de aanbevelingen en afspraken uit het medezeggenschapsconvenant een wettelijke basis te geven. Voor bedrijfstakpensioenfondsen bevat het medezeggenschapsconvenant de aanbeveling om een Deelnemersraad op te richten. Minister De Geus heeft aan het verzoek van STAR en CSO gevolg gegeven waardoor de aanbevelingen uit het convenant nu als verplichting in de Pensioenwet zijn opgenomen. Daardoor is een bedrijfstakpensioenfonds sinds 1 januari 2007 wettelijk verplicht een Deelnemersraad in te stellen.

Voor het fonds heeft de implementatie van het medezeggenschapsconvenant geen gevolgen. Het fonds voldeed al aan het convenant en beschikt sinds 2001 over een Deelnemersraad.

Gedragscodes

Sinds 1 januari 2000 bepaalt wetgeving dat ieder pensioenfonds dient te beschikken over een gedragscode die voor haar bestuurders en medewerkers voorschriften geeft ter voorkoming van belangenconflicten en van misbruik en oneigenlijk gebruik van de bij het fonds aanwezige informatie. In december 2003 is het effectentypisch gedragstoezicht op pensioenfondsen overgegaan van De Nederlandsche Bank naar de Autoriteit Financiële Markten. Omdat de gedragscode van het fonds aan zowel de voorschriften van DNB als de AFM dient te voldoen, is deze in 2006 op het punt van de effectentypische gedragsregels aangepast. In 2006 heeft het bestuur KPMG Integrity and Investigation Services aangewezen als compliance officer voor het bestuur van het fonds. Alle bestuurders hebben de aangepaste gedragscode ondertekend.

Gelijkwaardigheid

Werkgevers die onder de verplichtstelling van een bedrijfstakpensioenfonds vallen, hebben de mogelijkheid om hiervan vrijstelling te krijgen. De verplichtstelling van het fonds is van kracht met ingang van 1 januari 1972. De gronden waarop vrijstelling verkregen kan worden, zijn limitatief en opgenomen in het Vrijstellingsbesluit Wet Bpf 2000 (het Vrijstellingsbesluit). In het Vrijstellingsbesluit is opgenomen dat voor vrijstellingen als voorwaarde geldt dat de eigen pensioenvoorziening van de werkgever te allen tijde tenminste actuarieel en financieel gelijkwaardig is aan die van het bedrijfstakpensioenfonds.

Detailhandelswerkgevers met eigen pensioenvoorziening vóór 1 januari 1972

Twee groepen vrijgestelde werkgevers in de detailhandel hoeven de actuariële en financiële gelijkwaardigheid van hun eigen pensioenvoorziening niet aan te tonen. Dit betreft werkgevers die vanaf 1 januari 1969:

- aangesloten waren bij één van de brancheorganisaties die destijds deel uitmaakten van de Raad voor het Grootwinkelbedrijf (nu genoemd: Raad Nederlandse Detailhandel) en aan wiens onderneming sedert deze datum onafgebroken een ondernemingspensioenfonds was verbonden;
- onafgebroken aangesloten waren bij de Nederlandse Vereniging van Coöperatieve Werkgevers en op grond daarvan verplicht waren aangesloten bij de Stichting Co-op Pensioenfonds.

Wanneer toetsing van de gelijkwaardigheid?

Het bedrijfstakpensioenfonds moet eens in de vijf jaar toetsen of de pensioenvoorziening van de vrijgestelde werkgever nog steeds actuarieel en financieel gelijkwaardig is aan de pensioenregeling van het bedrijfstakpensioenfonds. Als er tussentijds sprake is van

(een) wijziging(en) in de pensioenregeling van het bedrijfstakpensioenfonds of in het vrijgestelde pensioenreglement, die van invloed kan zijn op de berekening, moet de gelijkwaardigheidstoets ook tussentijds worden uitgevoerd. In de praktijk zijn twee belangrijke gronden voor vrijstelling te onderscheiden, te weten de concern- en de CAO-vrijstelling.

Situatie ultimo 2006

Het fonds telt ultimo 2006 168 vrijgestelde werkgevers met een eigen pensioenvoorziening die tenminste actuarieel en financieel gelijkwaardig is aan de pensioenregeling van het fonds Detailhandel. In 2006 is de vrijgestelde werkgevers verzocht de gelijkwaardigheid van de eigen pensioenvoorziening aan te tonen in verband met het feit dat de pensioenregeling Detailhandel ingrijpend gewijzigd is per 1 januari 2006. Deze werkgevers hadden van het bestuur tot en met 31 december 2006 tijd gekregen om deze gelijkwaardigheid aan te tonen.

Ten tijde van de vaststelling van het jaarverslag hadden 161 werkgevers met succes de gelijkwaardigheid van hun eigen pensioenvoorziening aangetoond, wat resulteerde in een continuering van hun vrijstelling vanaf 1 januari 2006. Van de overige zeven werkgevers, hebben twee werkgevers verzocht om teruggave van hun vrijstelling en daarmee tot (wederom) deelname aan de pensioenregeling van het fonds. Bij de resterende vijf werkgevers vindt nog onderzoek plaats naar de gelijkwaardigheid.

FVP-regeling

Het bestuur van Stichting Financiering Voortzetting Pensioenverzekering (Stichting FVP) heeft in december 2006 besloten om haar regeling met één jaar te verlengen tot 1 januari 2009. Door goede beleggingsresultaten waren de financiële middelen van de Stichting FVP voldoende om deze verlenging mogelijk te maken. Dit betekent dat ook werknemers van 40 jaar of ouder die in 2008

WW-gerechtigd worden onder voorwaarden aanspraak op een FVP-bijdrage kunnen maken. Werknemers die met ingang van 1 januari 2009 WW-gerechtigd worden, komen niet meer in aanmerking voor een bijdrage uit de FVP-regeling. Het fonds heeft een reglementaire mogelijkheid tot voortzetting van pensioenopbouw voor de werkloze deelnemer. Voorwaarden hierbij zijn dat de deelnemer recht heeft op een loongerelateerde uitkering krachtens de Werkloosheidswet en op grond daarvan recht heeft op een premiebijdrage van de Stichting FVP. Deze premiebijdrage - die gelijk is aan de door de Stichting FVP berekende actuariële premie - moet door het fonds zijn ontvangen, wil recht bestaan op de voortzetting van de pensioenopbouw.

Zorgverzekeringswet

Per 1 januari 2006 is de Zorgverzekeringswet (Zvw) in werking getreden. Dat heeft gevolgen gehad voor de pensioenuitkeringen van het fonds, omdat daar de inkomensafhankelijke bijdrage Zvw van 4,4% op moet worden ingehouden. Gevolgen voor de netto-uitkeringen traden met name op bij de uitkeringen waarop tot dan toe geen ziekenfondspremie werd ingehouden. Dat betreft ouderdomspensioen voor in 2005 particulier verzekerden, en nabestaandenpensioen, ANW-hiaat en WAO-hiaat voor zowel particulier- als ziekenfondsverzekerden.

In opdracht van het College voor Zorgverzekeringen (CVZ) houdt het fonds vanaf mei de zorgpremies in op uitkeringen naar het buitenland. CVZ geeft daarbij op individueel niveau aan welke premies moeten worden ingehouden.

Procedures voor aanvragen verplichtstelling aangepast

De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft wijzigingen aangebracht in de procedures voor de aanvraag van de verplichtstelling van een bedrijfstakpensioenfonds. Daartoe zijn het Toetsingskader Wet Bpf 2000 en de Regeling betreffende aanvragen Wet Bpf 2000 aangepast. De wijzigingen zijn ook van toepassing op verzoeken om wijziging van de verplichtstelling. In de nieuwe regels is duidelijker opgenomen hoe de verzoekende partijen moeten aantonen dat zij representatief zijn voor de betreffende bedrijfstak. De wijzigingen zijn doorgevoerd per 1 augustus 2006. Voor verzoeken die vóór deze datum zijn ingediend blijft nog een jaar lang de oude regelgeving van kracht. Voor het fonds is de wijziging van het toetsingskader van belang als het nodig mag blijken de verplichtstelling van het fonds aan te passen.

3.3.1 Inleiding

Om aan de doelstelling van het fonds te voldoen, moeten er voldoende toereikende activa gegenereerd worden om toekomstige pensioenuitgaven te allen tijde te kunnen dekken. Het bestuur hanteert daarbij de volgende beleidsinstrumenten:

- het premiebeleid;
- het toeslagenbeleid;
- het beleggingsbeleid; en
- de pensioenregeling.

In dit hoofdstuk zullen aan de hand van de vier beleidsinstrumenten de gebeurtenissen in het verslagjaar 2006 worden besproken. Daarnaast wordt apart aandacht geschonken aan volumeveranderingen. Ook zullen in dit hoofdstuk zaken worden besproken die van invloed zijn op deze instrumenten.

3.3.2 Premiebeleid

De pensioenregeling (ouderdomspensioen, nabestaandenpensioen en wezenpensioen) wordt gefinancierd met een doorsneepremie. Als pensioengrondslag gold in 2006 het loon op grond van de Wet financiering sociale verzekeringen met een maximum van €43.848 minus de van toepassing zijnde franchise ter hoogte van €11.200.

Voor het jaar 2006 is de doorsneepremie vastgesteld op 14,1% van de pensioengrondslag. Op het salaris van de werknemer mag maximaal 3,75% worden ingehouden.

Voor werknemers in de branches Aardappelen, Groenten en Fruit (AGF) en Gemengde Branche en Speelgoedbranche (Gebra) zijn sinds 2006 afspraken gemaakt over een, in aanvulling op het reguliere ouderdoms- en nabestaandenpensioen (OP/NP), extra opbouw van OP/NP. Deze brancheregelingen compenseren het verlies aan prepensioenopbouw door het per 1 januari 2006 beëindigd zijn van de branchepensioenregelingen AGF en

Gebra. De aanvullende opbouw bedraagt per jaar:

- in de brancheregeling OP/NP AGF 0,25% van de pensioengrondslag;
- in de brancheregeling OP/NP Gebra 0,2% van de pensioengrondslag.

De premies hiervoor zijn vanaf het jaar 2006 en volgend vastgesteld op:

- voor het branche OP/NP AGF 3,13% van de pensioengrondslag, waarvan 1,565% voor rekening komt van de deelnemer uit deze branche;
- voor het branche OP/NP Gebra 2,5% van de pensioengrondslag, waarvan 1,0% voor rekening komt van de deelnemer uit deze branche.

In 2006 werd aan premies en voorschotten over het verslagjaar en voorgaande jaren €233.158.000 in rekening gebracht tegen €261.310.000 in 2005.

Het op 31 december 2006 nog te incasseren bedrag bedroeg €49.385.000 tegen €46.694.000 per 31 december 2005.

Een bedrag van €1.283.000 aan premie over voorgaande jaren diende als oninbaar te worden afgeschreven (2005: €1.626.000).

3.3.3 Toeslagenbeleid

In april 2005 hebben de STAR, het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en DNB een indexatiematrix opgesteld. In aansluiting hierop is in februari 2007 de toeslagenmatrix gepubliceerd. Deze matrix zal worden gebruikt bij het toezicht door DNB op de uitvoering van het toeslagenbeleid door pensioenfondsen. Uitgangspunt is dat het toeslagenbeleid een consistent geheel moet zijn van gewekte verwachtingen, financiering, communicatie en het feitelijk toekennen van toeslag. Naar aanleiding van de in 2006 gehouden ALM-studie, heeft het bestuur besloten om als leidraad

voor toeslagverlening een staffel te gebruiken en een onderscheid te maken tussen de toeslagen voor de actieve deelnemers respectievelijk de gepensioneerden en de slapers (inactieven). Het bestuur heeft als leidraad voor de toeslagverlening een staffel vastgesteld, die gekoppeld is aan de dekkingsgraad van het fonds. Deze staffel luidt aldus dat:

- bij een FTK-dekkingsgraad, die lager is dan de FTK-vereiste-dekkingsgraad -5%: geen toeslag verleend wordt;
- bij een FTK-dekkingsgraad, die hoger is dan de FTK-vereiste-dekkingsgraad +10%-punt: volledige toeslag verleend wordt;
- bij tussenliggende FTK-dekkingsgraden: pro rata toeslag verleend wordt.

Het bestuur streeft er naar om, als de middelen van het fonds dit toelaten, :

- de opgebouwde pensioenen van de actieve deelnemers jaarlijks aan te passen aan de stijging van het CBS-prijsindexcijfer van de CAO-lonen in de detailhandel (klasse 52), exclusief bijzondere beloningen;
- de opgebouwde pensioenen van de gewezen deelnemers en de ingegane pensioenen jaarlijks aan te passen aan de stijging van de CBS Consumentenprijsindex afgeleid. Met 'afgeleid' wordt bedoeld dat de index is geschoond voor de invloeden van belasting- en accijnseffecten.

Hierbij is van belang dat de toeslagen voor de opgebouwde pensioenaanspraken van de gewezen deelnemers en ingegane pensioenen niet hoger mogen zijn dan de toeslag voor de actieve deelnemers.

Het bestuur beoordeelt jaarlijks of de financiële middelen van het fonds toereikend zijn om de opgebouwde pensioenaanspraken en de ingegane pensioenen te verhogen. Er is geen recht op toeslagverlening en er bestaat geen zekerheid of en in hoeverre er in de toekomst een toeslag verleend kan worden. Er zijn geen gelden gereserveerd voor toekomstige toeslagen.

De financiële positie van het fonds in 2006 stond het toe om per 1 januari 2007 toeslagen te verlenen. Ten tijde van de besluit-

vorming over de toeslagverlening (28 september 2006) bedroeg de FTK-dekkingsgraad van het fonds circa 131%, terwijl de vereiste FTK-dekkingsgraad circa 125% bedroeg. Hierbij was nog geen rekening gehouden met het bestuursbesluit tot afdekking van het renterisico.

Het CBS-prijsindexcijfer van de CAO-lonen in de Detailhandel (klasse 52) exclusief bijzondere beloningen, is gedurende de periode van juli 2005 tot juli 2006 met 1,8% toegenomen. De CBS Consumentenprijsindex (CPI) afgeleid is in deze periode met 1,7% toegenomen. Op grond van deze gegevens besloot het bestuur om met ingang van 1 januari 2007:

- de tot en met 31 december 2005 opgebouwde pensioenaanspraken van de actieve deelnemers te verhogen met 1,8%;
- de ingegane pensioenen evenals de tot en met 31 december 2005 opgebouwde pensioenaanspraken van de gewezen deelnemers te verhogen met 1,7%.

3.3.4 Ontwikkelingen in voorziening en reserves

De voorziening pensioenverplichtingen wordt berekend op basis van de voor het fonds geldende actuariële grondslagen, zoals de overlevingstafel GBM/GBV 1995-2000. De voorziening pensioenverplichtingen is conform Actuariële Principes Pensioenfonds (APP) ultimo 2006 gewaardeerd op 4% rekenrente.

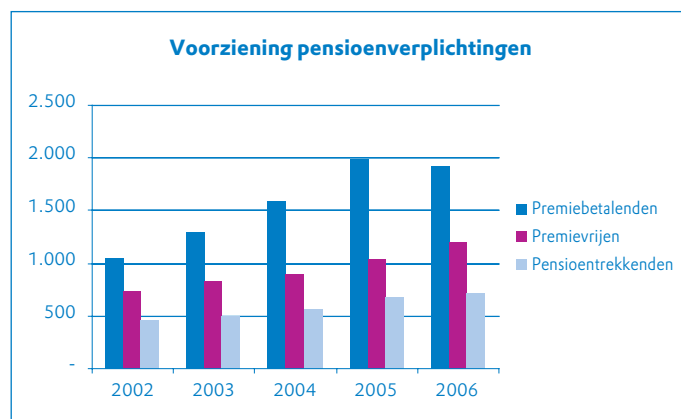
Per 31 december 2006 bedroeg de voorziening € 3.902,5 mln. Dit bedrag is als volgt gespecificeerd:

		2006	2005
in € mln	Actieven		
	OP/NP	1.917,5	1.258,0
	Prepensioen	0	731,3
	Slapers		
	OP/NP	1.207,3	967,0
	Prepensioen	0	75,7
	Ingegane pensioenaanspraken	716,8	670,8
	Premievrijstelling	36,0	44,9
	(A)AOP	24,9	29,9
	Premies, koopsommen		
	waartegenover nog geen		
	pensioenaanspraken zijn geboekt	0,0	12,7
	Totaal	3.902,5	3.790,3

De toename van de voorziening in boekjaar 2006 bedraagt per saldo € 112,2 mln. Onderdeel hiervan is een afname van de voorziening van € 179,0 mln als gevolg van de vrijval in 2006 door de waardering op marktrente ultimo 2005. Ultimo 2006 heeft de waardering weer op 4% plaatsgevonden.

Vijfjarenoverzicht

In de navolgende grafiek is de ontwikkeling van de diverse onderdelen van de voorziening pensioenverplichtingen over de afgelopen 5 jaren in beeld gebracht.

Reserves

De reserves van het fonds worden verdeeld in een gebonden reserve, een reserve voor arbeidsongeschiktheidspensioen en in een beleidsreserve. De gebonden reserve weerspiegelt de beleggingsrisico's die het fonds loopt. Verder is er een afzonderlijke reserve voor de regelingen van het arbeidsongeschiktheidspensioen. Het restant van de reserves is de beleidsreserve. Deze reserve kan worden aangewend voor het opvangen van algemene risico's, de financiering van indexaties van pensioenaanspraken en de verbetering van de pensioenregeling. In 2006 zijn de reserves van het fonds afgenomen met 248,4 mln tot € 1.152,8 mln. De onderverdeling van de reserves per 31 december 2006 ziet u in de tabel op de volgende pagina.

* € mln

	2006	verdeling resultaat	2005
Beleidsreserve	215,5	160,8	54,7
Gebonden reserve	871,2	83,3	787,9
AOP-reserve	65,9	4,3	61,6
AAOP-reserve	0,2	0,0	0,2
Totaal	1.152,8	248,4	904,4

De daling van de dekkingsgraad door de 4%-rekenrente wordt veroorzaakt door de stijging van de voorziening door de toevoeging van 4%-rekenrente. De stijging van de dekkingsgraad door de marktrente wordt veroorzaakt door de vrijval van de voorziening doordat de voorziening dit jaar op 4% wordt gewaardeerd en vorig jaar op de lagere marktrente van 3,8%.

In 2006 zijn de Actuariële Principes Pensioenfondsen (APP) nog van toepassing. De APP vereiste dekkingsgraad is ultimo 2006 127,3% (ultimo 2005: 124,3%). Ultimo 2006 is er een reserveoverschot van 1,4% van de voorziening (ultimo 2005: tekort van 1,6%).

De dekkingsgraad van het fonds komt eind 2006 uit op 129,5%, eind 2005 was deze nog 123,9%.

De volgende oorzaken hebben geleid tot verandering van de dekkingsgraad:

- beleggingsrendement: +6%-punt
- 4%-rekenrente: -4%-punt
- marktrente: +6%-punt
- indexatie: -2%-punt

Vanaf 2007 is het FTK van kracht. De FTK-dekkingsgraad ultimo 2006 is 128,8%; deze is hoger dan de vereiste FTK-dekkingsgraad van 123,2%.

In onderstaande tabel zijn de dekkingsgraden (exclusief Opf Vendex KBB) volgens APP en FTK opgenomen:

Dekkingsgraad	2006		2005	
	feitelijk	vereist	feitelijk	vereist
APP	129,5%	127,3%	123,9%	124,3%
FTK	128,8%	123,2%	121,3%	122,2%

Bij de bepaling van de dekkingsgraad ultimo 2005 is de voorziening op zowel APP als FTK, gemiddeld genomen, op de marktrente ultimo 2005 (3,8%) gebaseerd. Bij de bepaling van de dekkingsgraad ultimo 2006 is de voorziening op APP op 4% rekenrente gebaseerd en de voorziening op FTK, gemiddeld genomen, op de marktrente ultimo 2006 (4,3%).

Zowel onder APP als onder FTK bevindt het fonds zich ultimo 2006 in een situatie van reserveoverschot. Ultimo 2005 was er een reservetekort.

3.3.5 Beleggingsbeleid

Terugblik economie

De groei van de wereldeconomie kwam in 2006 nog wat sterker uit dan het jaar ervoor. De groei bedroeg circa 5%. Daarmee is in 2006 wereldwijd de conjuncturele top bereikt. De Amerikaanse economie liep hierin voorop en liet gedurende het jaar een groeivertraging zien die werd veroorzaakt door de renteverhogingen van de Federal Reserve, de hogere inflatie (mede vanwege de gestegen olieprijs) en de forse afkoeling van de huizenmarkt. Uiteindelijk groeide de Amerikaanse economie over het gehele jaar toch nog met bijna 3,5%, en ligt daarmee boven de trendmatige groei. De verwachting dat de Europese economie door de dip op de Amerikaanse huizenmarkt geraakt zou worden, kwam in 2006 niet uit. De Europese economie liet juist een verrassend sterke groeistijging zien van bijna 3%, het hoogste cijfer sinds 2000. De interne economische groei draagt hier stevig aan bij terwijl ook de werkloosheid een dalende tendens laat zien. Voor Japan lag de groei net als in 2005 rond 2%. De deflatie van de afgelopen jaren sloeg om in inflatie en de Japanse centrale bank verhoogde voor het eerst sinds juni 2000 de rente. De Chinese economie, die inmiddels 15% van de wereldeconomie bepaalt, blijft met ruim 10% op jaarbasis groeien. De twee renteverhogingen van dit jaar hebben de groei nog niet kunnen afremmen. De overige landen in Azië lieten een groei zien rond de 9%. Vooral de uitvoergroei was krachtig. Naast de groei van de Amerikaanse economie, speelt voor deze regio ook steeds meer de inter-regionale uitvoer een rol. Daarnaast is de groeibijdrage van de binnenlandse groei toegenomen.

Wereldwijd trok de olieprijs sterk de aandacht. Van januari tot juli liep de prijs op van 65 dollar tot ruim 80 dollar. Dit stuwde de inflatie omhoog, stimuleerde centrale banken tot verdere renteverhogingen en dempte de koopkracht. Mede daardoor liep ook de spanning op de Amerikaanse huizenmarkt verder op. Toen de olieprijs in augustus en september rap daalde, verminderde

hiermee ook de druk op de inflatie en rentetarieven. De ruimte die hierdoor voor de koopkracht van Amerikanen vrijkwam beperkte de afkoeling van de Amerikaanse economie die door de huizenmarkt was ingezet.

Rente

Gedurende het jaar 2006 was er sprake van stijgende renteniveaus, zowel voor de korte als lange rentetarieven, hetgeen het resultaat op de vastrentende waarden portefeuilles onder druk deed staan. Zo steeg de Amerikaanse 10-jaarsrente per saldo van 4,4% naar 4,7%. De rentepauze die de president van de Amerikaanse Federal Reserve voor de zomer aankondigde nam de rentevrees enigszins weg. De inflatiedaling die vanaf dat moment door de dalende olieprijs kon inzetten vergemakkelijkte het beleid voor de FED. De kapitaalmarktrente steeg in dit klimaat nog enigszins, maar bleef binnen de perken. De Europese Centrale Bank trok in dezelfde tijd de officiële korte rentetarieven op van 2,25% naar 3,5%. De Europese 10-jaarsrente steeg van het uitzonderlijk lage niveau van 3,3% naar circa 3,9% ultimo 2006. De stijgende rentetarieven in de EMU liggen in lijn met de gunstige ontwikkeling van de EMU economie.

De risico-opslag die beleggers in bedrijfsobligaties eisen (de zgn. credit spread) nam in 2006 gemiddeld genomen verder af. De gunstiger economische ontwikkeling en het stabiele monetaire klimaat gaan gepaard met relatief weinig faillissementen en een lage risicoperceptie bij beleggers in bedrijfsobligaties. Bedrijfsobligaties met een lage kredietkwaliteit, de zogenaamde obligaties lieten in 2006 een relatief goed rendement zien.

Aandelen

De sterke wereldwijde groei heeft voor 2006 ook de toon gezet voor de effectenbeurzen. De grondstoffenmarkt werd tot augustus opgestuwd door de sterke wereldhandel. De afkoeling van de Amerikaanse economie in de nazomer, zette ook de daling van de olieprijs in. De aandelenmarkten lieten, ondanks een door inflatievrees gedreven correctie in de maand mei, in lokale valuta vrijwel allen een rendement zien van meer dan 10%. Japan bleef

hierbij wat achter terwijl de emerging markets sterk vooruit liepen. De motor achter de goede beursontwikkeling lag in de gezonde winstontwikkeling bij ondernemingen.

Valuta

De afname van het economisch groeiverschil tussen de Amerikaanse en de EMU economie zorgde niet alleen voor een afname van het renteverschil tussen beide regio's, ook de koers van de dollar kwam mede hierdoor onder druk te staan. De Amerikaanse munt moest in een jaar tijd ruim 10% in waarde prijsgeven ten opzichte van de euro. Ten opzichte van de yen bleef de koers van de Amerikaanse dollar vrijwel stabiel. De euro werd derhalve ook sterker ten opzichte van de yen.

Rendementen aandelenmarkten* in lokale valuta en omgerekend naar euro's over 2006

	lokale valuta	euro's
Wereld	15,6%	7,4%
Europa	19,6%	19,6%
Noord Amerika	14,8%	2,7%
Pacific	11,3%	0,4%
Nederland	17,5%	17,5%
VK	14,6%	16,8%
USA	14,7%	2,6%
Japan	7,3%	-5,0%

* Rendementscijfers op basis van MSCI indices

Bron: Datastream

Gevoerd beleid

Portefeuillebeleid

De waarde van de portefeuille alsmede de verdeling van het vermogen over de verschillende beleggingscategorieën aan het einde van het jaar ten opzichte van de situatie aan het begin van het jaar, wordt weergegeven in onderstaande tabel:

Waarde en verdeling van het vermogen 2005 en 2006

(bedragen in miljoenen euro's)

	2006		2005	
	bedrag	percentage	bedrag	percentage
Vastrentende waarden ¹	2.453,9	49,9%	2.413,0	52,0%
Direct vastgoed	448,4	9,1%	426,0	9,2%
Indirect vastgoed	77,4	1,6%	56,8	1,2%
Aandelen	1.857,4	37,8%	1.617,3	35,1%
Niet-beursgenoteerde deelnemingen	54,0	1,1%	71,4	1,6%
Liquide middelen	23,0	0,5%	0,0	0,0%
Totaal	4.914,1	100,0%	4.606,3	100,0%

¹ Onder de vastrentende waarden wordt verstaan obligaties en onderhandse leningen.

De normportefeuille die gedurende 2006 werd gehanteerd wordt hieronder weergegeven:

Normportefeuille en bandbreedtes

	Normgewichten	Minimum weging	Maximum weging
Beleggingscategorie			
Vastrentende waarden	55,2%	50,2%	60,2%
Vastgoed	12,2%	7,2%	17,2%
Direct vastgoed	11,0%		
Indirect vastgoed	1,2%		
Aandelen	31,0%	25,9%	35,9%
Niet-beursgenoteerde deelnemingen	1,1%		
Liquiditeiten	0,5%	0,0%	5,5%
Totaal	100,0%		

Performance

Over het gehele jaar 2006 bedroeg het rendement van de portefeuille van het fonds 5,7% ten opzichte van het benchmarkrendement van 6,0%. Onderstaande tabel geeft de performance weer uitgesplitst naar de verschillende categorieën waarin voor het fonds wordt belegd.

Rendement van het fonds en de benchmark 2006

	Fonds	Benchmark
Vastrentende waarden	-0,1%	-0,2%
Direct vastgoed	10,5%	12,5%
Indirect vastgoed	36,2%	24,9%
Aandelen	12,2%	12,9%
Niet-beursgenoteerde deelnemingen	-3,1%	3,9%
Liquide middelen	2,9%	2,9%
Gemiddeld rendement	5,7%	6,0%

Het jaar 2006 kan gezien worden als een jaar waarin de meeste beleggingscategorieën goede rendementen lieten noteren, maar waarin de obligatieportefeuilles last hadden van de gestegen rente. Op de aandelenmarkten werden voor het vierde achtereenvolgende jaar (in lokale valuta) positieve rendementen gerealiseerd. Ook de categorieën direct en indirect vastgoed droegen opnieuw in belangrijke mate positief bij aan het behaalde rendement. De rendementen worden per categorie hieronder nader toegelicht.

Tactische allocatie

Vanaf april was er een overwogen positie in aandelen ten opzichte van obligaties en een regioallocatie met een overweging in Europa. Reden hiervoor was het feit dat de vooruitzichten voor Europa flink waren verbeterd. In dat klimaat werd een hoger beleggingsresultaat verwacht in aandelen dan in vastrentende waarden. Eind oktober werd de tactische overweging in aandelen ten koste van obligaties teruggebracht naar neutraal, welke positionering werd aangehouden tot ultimo van het jaar. Het tactisch gevoerde beleid heeft in lichte mate positief bijgedragen aan de performance.

Vastrentende waarden

Het rendement op de vastrentende portefeuille bedroeg over het gehele jaar -0,1%. In hoofdlijnen kan worden gesteld dat de vastrentende waarden portefeuille nagenoeg gedurende het gehele jaar 2006 was voorbereid op een stijging van de rente, gebaseerd op het aantrekken van de groei in Europa. Door het beperken van de rentegevoeligheid werd getracht de portefeuille zodanig in te richten dat deze minder getroffen zou worden door een verwachte rentestijging. Over het gehele jaar bezien is de rente inderdaad per saldo gestegen, waarmee de belangrijkste oorzaak voor de lichte outperformance is genoemd. Beleggingen in niet-staatsobligaties (zoals bedrijfsleningen) lieten per saldo een neutrale bijdrage zien aan het rendement.

Aandelen

De beleggingsstrategie is, in beginsel, gericht op het construeren van een portefeuille die op verschillende karakteristieken (hierbij

kan worden gedacht aan waarde, groei, kwaliteit, herstructureringspotentieel en momentum) beter scoort dan de benchmark. Op deze wijze worden kleine marktinefficiënties systematisch opgespoord, die op termijn kunnen resulteren in outperformance. Het gevoerde beleid binnen de Europese aandelenportefeuille resulteerde over het gehele jaar in een underperformance van 1,6%. Deze underperformance werd voor een belangrijk deel veroorzaakt doordat de Europese portefeuille niet voldoende profiteerde van een aantal ontwikkelingen. Als eerste de uitstekende rendementen op kleine tot middelgrote ondernemingen, waaronder beursgenoteerde vastgoedondernemingen. Deze zaten minder in portefeuille waardoor van deze zeer goede rendementen minder werd geprofiteerd. Tevens hadden de overnameperikelen in de staalsector een negatief effect op het relatieve rendement. Binnen de Amerikaanse aandelenportefeuille resulteerde het gevoerde beleid in een outperformance van 1,5%. Belangrijkste reden voor deze outperformance lag in de overwogen positie naar waarde aandelen. Beleggers bleken het afgelopen jaar een duidelijke voorkeur te hebben voor aandelen met een lagere waardering. Daarnaast droeg de aandelenselectie in belangrijke mate positief bij aan het behaalde resultaat.

Het jaar werd afgesloten met een underperformance voor de totale aandelenportefeuille van 0,7%. Het rendement van de totale aandelenportefeuille bedroeg 12,2%.

Direct vastgoed

Beleggen in vastgoed heeft een aantal unieke eigenschappen, waarmee deze afwijkt van beleggingsalternatieven zoals aandelen of obligaties. Dit maakt het vastgoed voor beleggers een interessant beleggingsalternatief doordat het de nodige spreiding biedt in de portefeuille. Binnen de vastgoedmarkt wordt onderscheid gemaakt naar verschillende deelmarkten, waarvan de woningmarkt, de winkelmarkt, de kantorenmarkt en de bedrijfsruimtemarkt de belangrijkste zijn.

De waarde van de vastgoedportefeuille per ultimo van het jaar 2006 bedroeg ruim € 403 miljoen. Dit is exclusief de belegging in Q-park en stationslocaties die wel zijn opgenomen in de post Direct

Onroerend Goed in de tabel Waarde en verdeling van het vermogen 2005 en 2006 op pagina 29.

Op basis van de door ROZ/IPD gehanteerde segmentatie is 56% belegd in woningen, 17% in winkels, 24% in kantoren, 2% in bedrijfsruimten en 1% in gemengd gebruik.

In 2006 hebben onderstaande vermogensmutaties binnen de vastgoedportefeuille plaats gevonden:

- Investerings in nieuwbouw\correctie historische kostprijs: € 0,7 miljoen
- Herwaardering: € 20,7 miljoen
- Verkopen: € 8,6 miljoen

De totale netto opbrengst van het vastgoed (exclusief verkoop-opbrengsten, herwaardering en administratiekosten, maar inclusief beheers- en beleggingskosten) bedroeg in 2006 ca. € 20,3 miljoen (2005: € 22,1 miljoen). Dit resulteerde in een netto rendement van 5,3%. Het rendement inclusief vermogensgroei (volgens ROZ/IPD index) bedroeg 11,0% (2005: 8,9%). De benchmark voor 'alle objecten' kwam in 2006 uit op 12,1%. De ROZ/IPD index komt niet precies overeen met de in de tabel Rendement van het fonds en de benchmark 2006 (pagina 30) genoemde benchmark.

De gemiddelde huurachterstand over het verslagjaar bedroeg, op basis van de bruto jaaropbrengst, 2,63% (2005: 2,27%).

De financiële leegstand over de gehele portefeuille (met inbegrip van nieuwbouw), op basis van de theoretische huur, kwam in het verslagjaar uit op 6,58% (2005: 5,44%).

Resultaten ROZ/IPD-index

De ROZ/IPD-index wordt gevormd door de, op basis van vrijwilligheid, door 30 deelnemers aangeleverde cijfers. Deze 30 deelnemende institutionele beleggers vertegenwoordigen gezamenlijk € 45,2 miljard Nederlands vastgoed. De index heeft hiermee een dekkingsgraad van 60% van de totale Nederlandse vastgoed beleggersmarkt. De resultaten over 2006, waarbij alle

objecten in de onderhavige portefeuille zijn meegewogen, dus ook de objecten in ontwikkeling en de aan- en verkooptransacties, laten het onderstaande beeld zien.

Alle objecten

	ROZ/IPD	Fonds
Direct rendement	5,3	5,3
Indirect rendement	6,4	5,5 *
Totaal rendement	12,1	11,0

* De underperformance van het indirecte rendement komt voornamelijk door forse afwaarderingen binnen de segmenten bedrijfsruimten en (in mindere mate) winkels. Ook is er in sommige winkelprojecten sprake van 'oververhuur', dat wil zeggen dat er boven markthuurniveau wordt verhuurd; dit heeft een negatief effect op het indirecte rendement naarmate de expiratedata van de betreffende huurovereenkomsten naderen.

Het jaar werd afgesloten met een underperformance voor het direct vastgoed van 2,0%. Het rendement van het direct vastgoed bedroeg 10,5% (benchmark: 12,5%).

Indirect vastgoed

De indirect vastgoed portefeuille maakt een beperkt deel uit van de portefeuille maar heeft in 2006 opnieuw een zeer goed rendement weten te bereiken. Door de grote vraag naar vastgoed steeg de markt weer aanzienlijk met bijna 25%. Als gevolg van de aandelenselectie wist het fonds nog beduidend beter te presteren dan de benchmark. Het indirect vastgoed presteerde zeer goed omdat Nederland relatief sterk is vertegenwoordigd in deze portefeuille. Aangezien de Nederlandse markt een zeer goede performance liet zien resulteerde een beduidend beter resultaat dan de benchmark. Het indirect vastgoed kende daarmee over 2006 een outperformance van 11,3%. Het rendement van het indirect vastgoed bedroeg 36,2%.

Niet-beursgenoteerde ondernemingen

Niet-beursgenoteerde deelnemingen rendeerde beduidend slechter dan de benchmark. Reden is vooral de afwikkeling van de belegging in aandelen Relan Holding die in 2006 grotendeels zijn beslag kreeg. Het jaar werd afgesloten met een rendement van -/- 3,1% tegenover een benchmarkrendement van 3,9%. Met ruim 1% van het vermogen had deze underperformance een zeer gering effect op het totale fondsrendement.

Verwachtingen

De situatie op de Amerikaanse huizenmarkt lijkt minder ernstig dan verwacht, terwijl andere factoren zoals de lagere olieprijs en loongroei voor compensatie zorgen. Het dominerende beeld voor 2007 zal zijn dat de groei na het sterke jaar 2006 zal afnemen. Naast de vertraging van de Amerikaanse economie naar een meer houdbaar groeitempo van circa 2,5% zal ook de groei van de Europese economie pas op de plaats moeten maken. Voor de Japanse en de Aziatische regio zullen de effecten van de Amerikaanse groei-vertraging het minst sterk zijn, mede vanwege de minder sterke exportbanden met de VS. Desondanks zal de groei, ook in China, in 2007 wel enigszins vertragen ten opzichte van 2006. De wereldwijde renteverhogingen, ook in China, zullen daar aan bijdragen. Wereldwijd wordt op een groei van bijna 5% gerekend.

Het niveau van de kapitaalmarktrente is ook in 2006 in het algemeen wat lager gebleven dan waarop analisten vooraf hadden gerekend. Een economie die zich op de top van de conjunctuercyclus bevindt, en een olieprijs die de inflatie opstuwt zijn op zichzelf beschouwd ingrediënten van een flink hogere kapitaalmarktrente. Al met al heeft de vraag van Centrale Banken in Azië gezorgd voor een drukkend effect op de rente. Als de Chinese centrale Bank ook in 2007 het beleid zal voortzetten om de yuan voor te veel appreciatie te behoeden, en daarvoor Amerikaanse dollars koopt, zal een dergelijk drukkend rente-effect aanwezig blijven. Daarnaast zal de beperkte afkoeling in combinatie met een

mogelijk naderende periode van renteverlagingen door de FED al kunnen leiden tot een daling van de kapitaalmarktrente in de VS en in de EMU.

Afgelopen jaar dreven positieve winstverrassingen, fusies en overnames de aandelenmarkten omhoog. Winstgroei zal dit jaar afzakken naar een niveau dicht bij de nominale economische groei. Dit niveau is echter nog steeds gezond. Fusies en overnames zullen de aandelenmarkten in 2007 nog wel overheersen en de aandelenbeurzen omhoog stuwten. Risico's zijn te vinden in de groeiontwikkeling en inflatiedruk. Lagere groei zal leiden tot margedruk en inflatiedruk tot monetaire verkrapping.

Risicobeleid

Het fonds onderscheidt de volgende risico's:

Renterisico

Het risico dat een rentebeweging de financiële situatie van het fonds negatief beïnvloedt. Dit risico bestaat doordat beleggingen en verplichtingen niet in dezelfde mate gevoelig zijn voor rentebewegingen. Het renterisico neemt af naarmate de looptijd van de beleggingen meer overeenkomt met de looptijd van de verplichtingen. Gedurende 2006 is besloten het renterisico over de pensioenverplichtingen te beperken met behulp van een dynamische afdekkingstrategie. Deze strategie bestaat uit combinaties van swaps en swaptions, waarbij de verhouding wordt bepaald door de marktrente op basis van een vooraf afgesproken methode. Deze strategie is gedurende 2006 doorgevoerd waarmee de kans op een reservetekort aanzienlijk kon worden verkleind.

Aandelen- en onroerend goed risico

Dit is voornamelijk het koersrisico bij de beleggingen in de verschillende onroerend goed- en aandelenmarkten. Door dit risico te lopen wordt op de lange termijn een extra rendement gehaald dat het fonds gebruikt om aan haar doelstellingen te voldoen. Dit risico

wordt beheerst doordat in de uitvoering wordt gezorgd voor een goede selectie van aandelen en spreiding over regio's en sectoren. Met het risico dat uiteindelijk overblijft wordt rekening gehouden in de ALM-studie.

Inflatierisico

Het risico dat inflatie de waarde van de beleggingen aantast (in termen van koopkracht). Inflatie is een wezenlijk onderdeel van ALM-studies, gezien de impact van inflatie op eventuele indexatieambities. Hoewel binnen de regeling al rekening wordt gehouden met inflatie zal in de nabije toekomst nader worden onderzocht of er voor het inflatierisico binnen de beleggingsportefeuille verdere beheersmaatregelen nodig zijn. In de ALM-studie is het indexatiebeleid van het fonds meegenomen.

Tegenpartij-/kredietrisico

Het risico dat de tegenpartij niet (meer) aan zijn verplichtingen kan voldoen, bijvoorbeeld door liquiditeits- of solvabiliteitsproblemen. Om dit risico te beheersen worden de tegenpartijen nauwgezet geselecteerd. Daarnaast worden transacties over meerdere aanbieders gespreid en wordt in sommige gevallen onderpand vereist.

Liquiditeitsrisico

Het risico dat een belegging niet tijdig tegen een redelijke prijs kan worden geliquideerd. Ook dit risico wordt beheerst doordat de uitvoerder de beleggingsportefeuille op zo'n manier opzet dat het naar verwachting aan de liquiditeitsbehoefte van het fonds kan voldoen. Daarom is bijvoorbeeld een groot deel van de portefeuille belegd in effecten die worden verhandeld op openbare gereguleerde markten. Ook zijn eisen gesteld aan de minimale marktkapitalisatie van effecten.

Valutarisico

Het risico dat wisselkoersschommelingen de waarde van een belegging beïnvloeden. Dit risico is voor het fonds beperkt. Het grootste gedeelte van de beleggingsportefeuille is namelijk belegd

in euro's genoteerde waarden. Het fonds zal dit risico gedurende 2007 verder beperken.

Operationele risico's

Het fonds beheerst operationele risico's zoveel mogelijk door eisen te stellen aan haar dienstverleners. Daarbij kan worden gedacht aan regels voor procuratie, functiescheiding, 'chinese walls', enzovoort.

Corporate governance

Ontwikkelingen in 2006

Er gebeurde in 2006 veel op het gebied van corporate governance. Meest kenmerkend was dat aandeelhouders meer gebruik gingen maken van hun nieuwe zeggenschapsrechten. Aandeelhouders van ASMI, Stork, Euronext en VNU maakten gebruik van hun recht om onderwerpen op de agenda van de aandeelhoudersvergadering te zetten.

Er werd verder een maatschappelijke discussie gevoerd over de rol van hedge funds en private equity beleggers en over de vraag of het beleid en de strategie van de onderneming worden bepaald door bestuur en raad van commissarissen, of door de aandeelhoudersvergadering. Mede onder invloed van dit debat maakte in Nederland de politiek in 2006 een pas op de plaats bij een verdere versterking van de positie van de aandeelhouder.

Nederland

In 2006 bleek de Code Tabaksblat goed ingeburgerd in het Nederlandse beursgenoteerde bedrijfsleven en de aandeelhouders. Vrijwel alle beursgenoteerde vennootschappen rapporteren in hun jaarverslag over hun corporate governance structuur en over de mate van naleving van de Code Tabaksblat. Aandeelhouders, zowel binnenlandse als buitenlandse, zien de Code Tabaksblat als corporate governance anker voor de Nederlandse beursgenoteerde vennootschappen en spreken de vennootschappen aan op de mate van naleving. Beursgenoteerde vennootschappen zijn, zeker

vergeleken met een aantal jaren geleden, transparanter geworden. De naleving van de Code Tabaksblat is over het algemeen hoog. Op die punten waar wordt afgeweken is de motivering echter nog altijd summier en schiet de kwaliteit van de motivering doorgaans tekort.

Internationaal

Ondersteund door een relatief lage rentestand, kenmerkte 2006 zich door toenemende fusie- en overnameactiviteiten. Het aandeel van private equity partijen in deze opkoopgolf was veel hoger dan in de jaren daarvoor. Met name in de staalsector voltrok zich een consolidatieslag en ook in de financiële sector vinden meer en meer grensoverschrijdende fusies plaats. Vooral wanneer de overnemende partij uit een ander land komt kan politieke betrokkenheid ontstaan. Zowel in Europa als in de Verenigde Staten was dit het geval door te streven naar de vorming van 'nationale kampioenen'.

Stemmen op aandeelhoudersvergaderingen

Het fonds is een wereldwijde aandelenbelegger en heeft er voor gekozen het stemmen op aandeelhoudersvergadering over te dragen aan Interpolis Pensioenen Vermogensbeheer. Op deze wijze is het fonds in staat wereldwijd te stemmen op aandeelhoudersvergaderingen van bedrijven waarin wordt belegd. Interpolis wordt ondersteund door het bureau Institutional Shareholders Services (ISS). ISS bereidt een stemadvies voor op basis van een standaard Corporate Governance code. Deze code bevat naast een aantal algemene principes die in elke markt worden toegepast ook specifieke principes per land.

Stemverslag

Het fonds heeft in 2006 op 189 aandeelhoudersvergaderingen haar stem uitgebracht via een elektronisch stelsysteem. Het merendeel van de aandeelhoudersvergaderingen waarop is gestemd, vonden plaats in Europa. In totaal werd op 71 vergaderingen in de VS gestemd.

Een belangrijk onderwerp was de scheiding tussen uitvoering en toezicht in de onderneming. Ook is een aantal keren tegen de benoeming van een voorgestelde bestuurder gestemd. Een belang-

rijke reden hiervoor was dat onvoldoende informatie over de desbetreffende persoon beschikbaar was, waardoor geen gefundeerd oordeel over zijn/haar capaciteiten kon worden gegeven. Een andere opvallende gebeurtenis was de vertrekpremie van de CEO van de Amerikaanse onderneming Home Depot, hier werd met meer dan \$ 200 miljoen een record gevestigd. Het bedrijf zal hier de komende vergadering op worden aangesproken. Tevens waren de genoemde fusie- en overnameactiviteiten belangrijke thema's op verschillende vergaderingen.

Class actions

De problematiek rond de oliereserves bij Koninklijke Olie/Shell en de boekhoudfraude bij Ahold hebben de afgelopen jaren de gemoederen aardig beziggehouden. Boze beleggers hebben tijdens de aandeelhoudersvergaderingen hun ongenoegen geuit. In de VS zijn procedures gestart tegen deze ondernemingen (zgn. class actions). In het geval van Koninklijke Olie/Shell heeft het fonds ervoor gekozen om uit de class action te stappen en onder aanvoering van ABP een eigen procedure te starten, die nog liep in het verslagjaar.

Verantwoord beleggen

Het fonds is zich bewust van haar maatschappelijke functie en verantwoordelijkheden. Dit betekent dat niet willens en wetens wordt belegd in bedrijven die strafbare feiten plegen of moreel verwerpelijk gedrag vertonen. Nadere richtlijnen gericht op duurzaam en maatschappelijk verantwoord beleggen zijn op dit moment niet geformuleerd. Het fonds onderkent het belang van deze aspecten en zal hierover gedurende 2007 nader beleid formuleren.

Z-score van het fonds

Indien de beleggingsperformance van het fonds ontoereikend is kunnen ondernemingen worden vrijgesteld van de verplichtstelling tot deelneming in het fonds. Om dit vast te kunnen stellen wordt ieder jaar de z-score berekend waarin het feitelijk behaalde rendement van het fonds wordt vergeleken met het rendement van de door het fonds vastgestelde normportefeuille. De performancetoets is vervolgens een gemiddelde van de 'z-scores' over een periode van 5 jaren. Een vrijstelling moet worden verleend indien de uitkomst van de performancetoets lager uitvalt dan $-1,28$. Een deelnemer kan dan een verzoek indienen tot vrijstelling van deelname.

Volgens de vrijstellingsregeling is de performancetoets toegepast over de periode 2002 tot en met december 2006. Over 2006 is een z-score behaald van $-0,26$. De performancetoets over de periode 2002 tot en met december 2006 bedraagt $-0,22$. Daarmee blijft de performance boven het vereiste minimum, waardoor geen vrijstelling op grond van onvoldoende beleggingsrendement mogelijk is.

3.4 Wijzigingen in de pensioenregeling

Inleiding

Mede door de invoering van de Pensioenwet per 1 januari 2007 heeft het bestuur besloten de pensioenregeling van het fonds op bepaalde punten te wijzigen of verder te concretiseren. De wijzigingen in het pensioenreglement zijn inwerking getreden op 1 januari 2007 en zien op:

- de vaststelling van de premiehoogte (collectieve vaste bijdrageregeling);
- de mogelijkheid tot aanpassing in geval van een ontoereikende premie;
- de expliciete omschrijving van de mogelijkheid tot korting van pensioenrechten en pensioenaanspraken;
- de invoering van bijzonder partnerpensioen bij ongehuwde, niet wettelijk geregistreerde partners;
- het laten vervallen van de bepaling inzake 'geen premie, geen recht';
- de aanvraagtermijn voor vrijwillige voortzetting van pensioenopbouw;
- verjaring van pensioentermijnen;
- het toeslagenbeleid;
- het percentage voor de uitruil van nabestaandenpensioen in ouderdomspensioen.

De vaststelling van de premiehoogte

Het karakter van de pensioenregeling detailhandel is een uitkerings-overeenkomst, gefinancierd met een premie volgens een collectieve vaste bijdrageregeling. Eén van de kenmerken hiervan is de vaststelling van de premie. Deze heeft voor het fonds betrekking op de basisregeling (ouderdoms- en nabestaandenpensioen). De premies voor de brancheregelingen OP/NP voor de branches Aardappelen Groenten en Fruit (AGF) en Gebr. zijn niet gemaximeerd.

De premie die voor de uitvoering van de pensioenregeling detailhandel wordt beschikbaar gesteld, wordt door het bestuur steeds voor een periode van minimaal vijf jaar vastgesteld. Hierover vindt eerst overleg plaats met de werkgevers- en werknemersorganisaties die leden voordragen voor het bestuur van het fonds (CNV Dienstenbond, FNV Bondgenoten, Koninklijke Vereniging MKB-Nederland en de Raad Nederlandse Detailhandel). Dit werd neergelegd in artikel 37 lid 1 van het pensioenreglement.

Premie

De premie van het fonds is thans vastgelegd voor een periode van vijf jaar, namelijk de jaren 2007 tot en met 2011. De structurele premie voor de pensioenregeling bedraagt 16,2% van de pensioengrondslag. Dat is het loon in de zin van de Wet financiering sociale verzekeringen boven de franchise (2006: € 11.200). Om de tot en met 2007 geldende premiekorting te respecteren, heeft het bestuur het volgende premiepad vastgesteld:

	2006	2007	2008 t/m 2011
Premie	14,100%	15,200%	16,200%
Werkgevers	10,350%	11,175%	11,925%
Werknemers	3,750%	4,025%	4,275%

Het premiepad is neergelegd in artikel 37 lid 3 van het pensioenreglement.

De aanpassing in geval van een ontoereikende premie

Het kan voorkomen dat de premie in een kalenderjaar naar het oordeel van het bestuur niet toereikend is ter financiering van de pensioenaanspraken van de deelnemers. Voor deze situatie is expliciet in het reglement opgenomen dat het bestuur de opbouw van pensioenaanspraken vanaf dat jaar kan verlagen, dan wel pensioenaanspraken en pensioenrechten kan korten. Het bestuur moet hiervoor schriftelijk advies hebben ingewonnen van de certificerend actuaaris. Dit is neergelegd in artikel 39 van het pensioenreglement.

Korting van pensioenrechten en pensioenaanspraken

De mogelijkheid tot korting van pensioenaanspraken en pensioenrechten was al lange tijd opgenomen in het pensioenreglement. Deze mogelijkheid is vanaf 2007 explicieter omschreven in het pensioenreglement en wel in het nieuwe artikel 40. De korting kan

pas plaatsvinden in zeer uitzonderlijke omstandigheden, na schriftelijk advies van de actuaaris en indien:

- de technische voorzieningen en het minimaal vereist eigen vermogen niet meer volledig door waarden zijn gedekt;
- het fonds niet in staat is binnen een redelijke termijn de technische voorzieningen en het minimaal vereist eigen vermogen door waarden te dekken zonder dat de belangen van deelnemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden, andere aanspraakgerechtigden of de aangesloten werkgevers onevenredig worden geschaad; en
- alle overige beschikbare sturingsmiddelen, met uitzondering van het beleggingsbeleid, zijn ingezet om uiterlijk binnen een jaar te beschikken over het minimaal vereist eigen vermogen.

Het fonds moet de deelnemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden en de aangesloten werkgevers schriftelijk informeren over het besluit tot vermindering van pensioenaanspraken en pensioenrechten. De korting kan op zijn vroegst worden gerealiseerd een maand nadat de deelnemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden, aangesloten werkgevers en DNB hierover zijn geïnformeerd zijn.

Bijzonder partnerpensioen voor ongehuwde, niet wettelijk geregistreeerde partners

Het bestuur besloot per 1 januari 2007 bijzonder partnerpensioen voor ongehuwde, niet wettelijk geregistreeerde partners in te voeren. Hierbij geldt als voorwaarde dat de einddatum van de samenleving objectief wordt aangetoond door hetzij een notariële akte, hetzij een onderhandse overeenkomst, hetzij een door beide partners ondertekende gelijkkluidende verklaring.

Evenals dat een notariële akte bij het einde van de gezamenlijke huishouding niet is vereist, is dat ook niet het geval bij de aanvang van de gezamenlijke huishouding. Om dit tot uitdrukking te brengen, werd de omschrijving van gezamenlijke huishouding gewijzigd.

Bijzonder partnerpensioen bij ongehuwde, niet wettelijk geregistreeerde partners vindt plaats na melding van het eindigen van de gezamenlijke huishouding. Deze melding kan plaatsvinden door zowel de (gewezen) deelnemer, de gepensioneerde als de ex-partner.

De invoering in 2007 van het bijzonder partnerpensioen voor ongehuwde, niet wettelijk geregistreeerde partners die een gezamenlijke huishouding voeren, leidde tot een aanpassing van de artikelen in het pensioenreglement over:

- de omschrijving van het begrip gezamenlijke huishouding (artikel 1, aanhef onder 7);
- de opgave bijzonder partnerpensioen (artikel 5 lid 2 onder d);
- de opsomming pensioenaanspraken (artikel 7);
- het bijzonder nabestaandenpensioen (artikel 26).

Geen premie, geen recht

Artikel 7 lid 1 van het pensioenreglement bevat een opsomming van pensioenaanspraken waarop de deelnemer in het fonds aanspraak heeft. Het bestuur besloot per 1 januari 2007 om in dit lid de passage 'indien en voor zover de daartoe verschuldigde premies aan het fonds zijn betaald' te schrappen. Dit vloeit voort uit

de invoering van de Pensioenwet, waarin als uitgangspunt is neergelegd dat er bij pensioenfondsen geen directe koppeling dient te zijn tussen de premiebetaling en het verwerven van pensioenaanspraken. De werknemer mag niet de dupe worden van het niet-betaald zijn van de premie door de werkgever.

De aanvraagtermijn voor vrijwillige voortzetting van pensioenopbouw

In de Pensioenwet is voorgeschreven dat de deelnemer de aanvraag tot vrijwillige voortzetting van pensioenopbouw moet doen binnen drie maanden. Het pensioenreglement, waarin de aanvraagtermijn op 30 dagen was gesteld, is vanaf 1 januari 2007 aangepast aan de termijn van drie maanden. Het betrof een wijziging van artikel 15, lid 1 onder a van het pensioenreglement.

De verjaring van pensioentermijnen

Het bestuur heeft besloten om de verjaringstermijn in het pensioenreglement te schrappen. De verjaringstermijn was vijf jaar, maar in de Pensioenwet is deze termijn voor pensioentermijnen helemaal geschrapt, onder aanpassing van artikel 3 lid 9 van het pensioenreglement. Daardoor zullen pensioentermijnen pas aan het fonds vervallen na het overlijden van de pensioengerechtigde.

Het toeslagenbeleid

Het bestuur besloot in het voorjaar van 2006 tot wijziging van de voor het toeslagenbeleid gehanteerde maatstaf. De toeslag voor de deelnemers blijft gebaseerd op de loonindex, terwijl de toeslag voor de gewezen deelnemers en de gepensioneerde op de prijsindex wordt gebaseerd. Hierbij heeft het bestuur de beperking gesteld dat de inactieven niet meer toeslag kunnen krijgen dan de actieven. De loonontwikkeling in de detailhandel werd de maatstaf voor de toeslagverlening voor de actieven. Dit vindt plaats aan de hand van de CBS-prijsindex van de CAO-lonen in de Detailhandel (klasse 52), exclusief bijzondere beloningen. De toeslagverlening voor de inactieven vindt plaats aan de hand van het CBS Consumentenprijsindex (CPI) afgeleid. Met 'afgeleid' wordt aangegeven dat de index is geschoond voor de invloeden van belasting- en accijnseffecten. Tevens heeft het bestuur besloten voor de hoogte van de toeslagen uit te gaan van ontwikkeling van de indexcijfers van juli tot juli. Het betreft hier een wijziging van artikel 28 lid 2.

Het percentage voor de uitruil van nabestaandenpensioen in ouderdomspensioen

Het bestuur besloot het percentage van de ruilvoet voor uitruil van nabestaandenpensioen (NP) in ouderdomspensioen (OP) te wijzigen van 18% in 15% van het uitgeruilde NP. De verlaging van het uitruilpercentage vloeide voort uit een wijziging van de man/vrouw-verhouding en de sterftetafels. Bij deze uitruil speelt de man/vrouw-verhouding een belangrijke rol: de NP-factor bij een man ligt hoger dan bij een vrouw. Doordat de uitruilfactoren sexe-neutraal moeten zijn, werken wijzigingen in de man/vrouw-verhouding door in de uitruilfactor. De aanpassing van het uitruilpercentage leidde tot een wijziging van artikel 31 van het pensioenreglement.

Correctie's van onduidelijke verwijzingen in het pensioenreglement per 1 januari 2007

Het bestuur besloot om tegelijk met de wijzigingen als gevolg van de Pensioenwet, ook onduidelijke verwijzingen in het pensioenreglement te corrigeren. Een correctie vloeit voort uit het per 1 januari 2006 vervallen van de prepensioenregeling. In dat kader is artikel 8 van het pensioenreglement geschrapt. Abusievelijk is in artikel 5 lid 1 en 2 de verwijzing niet geschrapt naar de mogelijkheid voor de werknemer die overgaat van een vrijgestelde naar een niet-vrijgestelde werkgever of vice versa of naar een andere vrijgestelde werkgever, om een beroep te doen op de regeling van aanvullend prepensioen. Omdat deze regeling is vervallen, besloot het bestuur de verwijzingen daarnaar in het pensioenreglement te schrappen. Een tweede correctie betrof artikel 43 lid 4, waarin verwijzingen naar het oude (2005) en het nieuwe (2006) pensioenreglement abusievelijk waren verwisseld. Het bestuur besloot tot correctie van artikel 43 lid 4.

Wijzigingen in het pensioenreglement, de statuten en het reglement Deelnemersraad vanaf januari 2008

Niet alle onderwerpen die in de Pensioenwet zijn neergelegd, leiden noodzakelijkerwijs tot reglementswijzigingen die per 1 januari 2007 in werking treden. Het bestuur heeft daarom besloten de volgende onderwerpen pas vanaf januari 2008 op te nemen in het pensioenreglement, de statuten respectievelijk het reglement van de Deelnemersraad:

- de invoering van het keuzerecht van uitruil van ouderdomspensioen in partnerpensioen, inclusief het daarbij behorende standaardaanbod;
- de omschrijving van het gewijzigde advies- en informatierecht van de Deelnemersraad. Het bestuur besloot het gewijzigde advies- en informatierecht op te nemen in het reglement van de Deelnemersraad;
- de nieuwe criteria uit de Pensioenwet over vrijwillige aansluiting bij het pensioenfonds;
- de omschrijving van de actuariële en bedrijfstechnische nota;
- overige wijzigingen op grond van nog te nemen besluiten en eisen op het gebied van:
 - communicatie (startbrief en stopbrief);
 - de beginselen van Goed Pensioenfondsbestuur;
- de in de Pensioenwet nieuw geïntroduceerde definities van de begrippen:
 - nabestaandenpensioen;
 - partnerpensioen;
 - pensioenaanspraak;
 - pensioenrecht;
 - aanspraakgerechtigde;
 - pensioengerechtigde;
 - gepensioneerde.

3.5 Volume- veranderingen

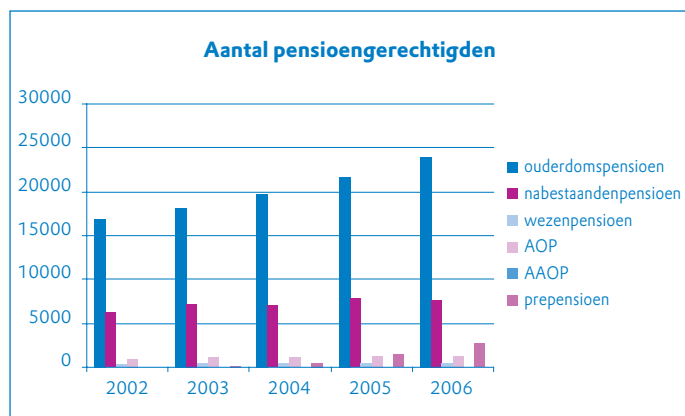
Aantal pensioengerechtigden

Het aantal pensioengerechtigden, gesplitst naar categorie en gemiddelde leeftijd, bedroeg ultimo verslagjaar:

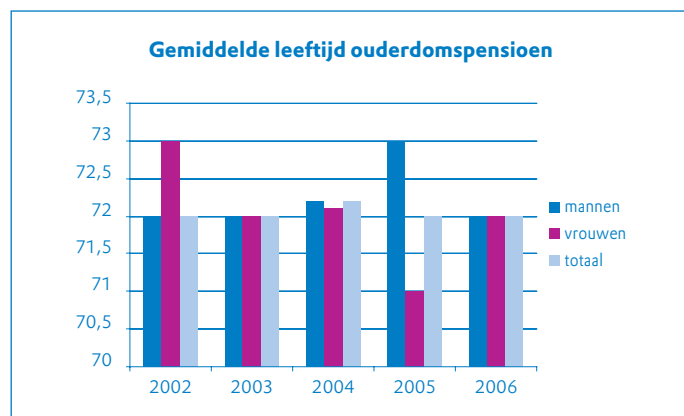
	2006	gemiddelde leeftijd	2005	gemiddelde leeftijd
Ouderdomspensioen	23.877	72	21.755	72
<i>Mannen</i>	13.499	72	12.580	73
<i>Vrouwen</i>	10.378	72	9.175	71
Nabestaandenpensioen	7.678	69	7.891	69
<i>Mannen</i>	1.010	59	945	59
<i>Vrouwen</i>	6.668	71	6.946	71
Wezenpensioen	432	17	540	16
Prepensioen	2.709	63	1.427	62
Arbeidsongeschiktheidspensioen	1.310	-	1.266	-
Aanvullend arbeidsongeschiktheidspensioen				
Drogisterijbranche ¹	1	-	-	-

¹ dit is een aanvulling van 20% in het eerste WAO-jaar

In onderstaande figuur is het aantal pensioengerechtigden, gesplitst naar categorie, over de afgelopen vijf jaar opgenomen.

In de onderstaande grafiek is de gemiddelde leeftijd bij het ouderdomspensioen, gesplitst naar geslacht, over de afgelopen vijf jaar weergegeven.

De hoogte van het jaarlijks ouderdomspensioen was gemiddeld €1.826 (2005: €1.822), van het nabestaandenpensioen €1.746 (2005: €1.685) en van het wezenpensioen €539 (2005: €501). Hierbij dient bedacht te worden dat een en ander afhankelijk is van de in de bedrijfstak doorgebrachte diensttijd en het genoten salaris (per dienstjaar wordt er aan ouderdomspensioen 1,85% van het salaris opgebouwd).

De hoogte van het jaarlijks arbeidsongeschiktheidspensioen was gemiddeld €2.384 (2005: €2.728).

Afkoop van het pensioen

Kleine pensioenen worden afgekocht per datum ingang van het pensioen. De afkoopgrens is in 2006 verhoogd van €355,33 naar €361,02 per jaar. De afkoop bij emigratie was alleen mogelijk voor pensioenaanspraken lager dan €722,04. De afkoop vindt plaats nadat de rechthebbende is geëmigreerd.

In 2006 werd in 2.956 gevallen het ouderdomspensioen afgekocht (2005: 2.802).

Individuele waardeoverdracht

Het fonds werkt mee aan individuele waardeoverdracht bij wisseling van dienstverband. Het doel hiervan is de bestrijding van pensioenbreuk alsook het voorkomen van versnippering van pensioenaanspraken. Omdat door het fonds geen korting op de over te dragen waarde wordt toegepast, is het aangesloten bij Het Circuit voor waardeoverdracht. Werknemers die vóór 8 juli 1994 van dienstbetrekking zijn gewisseld, hebben geen wettelijk recht op waardeoverdracht. Met het oog op de waardeoverdracht van deze 'oude' gevallen, heeft het fonds zich in 1997 tevens aangesloten bij Het Pluscircuit.

In 2006 was er sprake van 571 inkomende en 2.854 uitgaande waardeoverdrachten.

Vrijwillige voortzetting van de deelneming

In 2006 maakte geen deelnemer gebruik van de mogelijkheid om bij beëindiging van de deelneming voor 65-jarige leeftijd de deelneming voor eigen rekening tegen de normale premie voort te zetten. In het verslagjaar hebben 337 deelnemers de vrijwillige voortzetting beëindigd. Sinds 2001 is wettelijk bepaald dat een vrijwillige voortzetting maximaal drie jaar mag duren. Deelnemers die hun pensioenopbouw al vóór 2001 hebben voortgezet, mochten de pensioenopbouw voortzetten tot 1 juni 2006. Voor 301 deelnemers is de vrijwillige voortzetting om deze reden per 1 juni 2006 beëindigd. In totaal bedroeg het aantal vrijwillige voortzettingen ultimo 2006 209.

Pensioenopbouw tijdens werkloosheid

Deelnemers die werkloos zijn geworden, komen onder bepaalde voorwaarden in aanmerking voor een bijdrage voor de voortzetting van de opbouw van hun pensioenaanspraken. Deze bijdrage wordt verstrekt door de Stichting Financiering Voorheffing Pensioenverzekering (FVP). In 2006 zijn voor 2.274 werkloze deelnemers betalingen van de Stichting FVP ontvangen ten behoeve van voortzetting van de opbouw van hun pensioenaanspraken (2005: 2.397).

Pensioenopbouw tijdens arbeidsongeschiktheid

Voor deelnemers die arbeidsongeschikt zijn geworden, wordt de pensioenopbouw vanaf de eerste WAO-dag zonder verdere premiebetaling voortgezet. Deze pensioenopbouw wordt bij een percentage van 65 – 100% arbeidsongeschiktheid volledig voortgezet, bij een percentage van 45 – 65% arbeidsongeschiktheid voor de helft en bij 25 – 45% arbeidsongeschiktheid voor een kwart. Hierbij wordt uitgegaan van de laatst bekende pensioengrondslag. Deze regeling had in 2006 betrekking op 8.507 deelnemers (2005: 8.492).

3.6 Uitvoering van de pensioenregeling

Uitbesteding

Het bestuur heeft de uitvoering van het pensioenbeheer en het vermogens- en vastgoedbeheer uitbesteed aan Interpolis Pensioenen. Het bestuur heeft Interpolis Pensioenen gemandateerd voor de hieraan verbonden werkzaamheden.

Het fonds en Interpolis Pensioenen hebben de afspraken inzake uitbesteding vastgelegd in een beheerovereenkomst, waarbij enerzijds het fonds en anderzijds Interpolis Pensioenbeheer B.V., Interpolis Pensioenen Vermogensbeheer B.V. en Interpolis Vastgoed B.V. partij zijn (de 4-partijenovereenkomst).

Dienstverleningsovereenkomsten

Nadere afspraken over de kwaliteit van de dienstverlening zijn vastgelegd in dienstverleningsovereenkomsten (DVO's) voor pensioenbeheer en voor vermogensbeheer en vastgoedbeheer. De 4-partijenovereenkomst en dienstverleningsovereenkomsten voorzien in een procedure om de bestaande dienstverlening aan te passen of nieuwe diensten toe te voegen. In overleg tussen het bestuur en de uitvoerder worden daarover afspraken gemaakt en contractueel vastgelegd.

De Commissie Dienstverlening en Communicatie houdt toezicht op de naleving van de in de DVO vastgelegde afspraken over de dienstverlening op het gebied van pensioenbeheer. Dit betreft bijvoorbeeld afspraken over de telefonische bereikbaarheid, de snelheid en foutloosheid van pensioenuitkeringen en de afhandeling van klachten.

3.7 Slot- opmerkingen

In de in hoofdstuk 5 van dit jaarverslag opgenomen jaarrekening staan de financiële gegevens over het boekjaar 2006 vermeld.

Tot slot danken wij ieder die in het verslagjaar heeft bijgedragen aan het goed functioneren van de stichting.

De Meern, 29 juni 2007.

Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Detailhandel

drs. K.B. van Popta
voorzitter

I. van Duijn-Pennenburg
secretaris

4 Adviezen Deelnemersraad

De Deelnemersraad is in het verslagjaar intensief betrokken geweest bij de besluitvorming over een aantal onderwerpen. In dit hoofdstuk worden deze onderwerpen beschreven. Achtereenvolgens komen aan de orde: de collectieve vaste bijdrageregeling, de overkomst van Maxeda en de hiermee gepaard gaande fusie van het Opf Vendex KBB met het fonds, het toeslagenbeleid, de wijzigingen in het pensioenreglement als gevolg van de invoering van de Pensioenwet en Goed Pensioenfondsbestuur (GPB).

Collectieve vaste bijdrageregeling

Mede naar aanleiding van de invoering van de Pensioenwet per 1 januari 2007 is de pensioenregeling Detailhandel op bepaalde punten gewijzigd of verder geconcretiseerd. Een belangrijke concretisering betrof de maximering van de premiehoogte voor de basisregeling (ouderdoms- en nabestaandenpensioen). Het karakter van de pensioenregeling Detailhandel is daardoor gewijzigd in een uitkeringsovereenkomst, gefinancierd met een premie volgens een collectieve vaste bijdrageregeling.

De Deelnemersraad had twee redenen om een positief advies te geven over deze aanpassing. In de eerste plaats weet de deelnemer waar hij/zij aan toe is omdat de premie over een periode van vijf jaar wordt vastgesteld en in die periode normalerwijs niet kan worden verlaagd. Ook als het met het fonds goed gaat, kan de premie niet (deels) worden teruggestort naar de werkgever. In de tweede plaats is de premie kostendekkend wat achteraf premieverhogingen uitsluit.

Een punt wat in het verlengde ligt van de collectieve vaste bijdrageregeling, is de explicieter omschreven mogelijkheid tot afstemming van pensioenrechten. Deze mogelijkheid heeft de Deelnemersraad in de vergadering van 11 oktober 2006 uitvoering besproken met het bestuur. De Deelnemersraad vindt deze mogelijkheid een negatief aspect van de pensioenregeling, ondanks het feit dat de afstemming van pensioenrechten een noodscenario is. Bij ernstige financiële problemen van het fonds dient namelijk

eerst minder of niet meer toeslag te worden verleend. Als dit niet voldoende is om de problemen op te lossen, dient de toekomstige opbouw te worden aangepast. Pas als ook deze stap niet tot een oplossing leidt, wordt overgegaan tot afstemming van de pensioenrechten. De Deelnemersraad heeft vertrouwen in het bestuur over de omgang met de mogelijkheid tot afstemming en dat het bestuur - mocht het zover komen - dit zorgvuldig zal corresponderen met alle betrokkenen.

Overkomst van Maxeda

In diverse ingelaste vergaderingen is met de Deelnemersraad gesproken over de overkomst van Maxeda. Deze overkomst kreeg gestalte door de juridische fusie van het Opf Vendex KBB met het fonds. De Deelnemersraad was actief betrokken in het gehele traject van de overkomst en bijbehorende juridische fusie. Dit gebeurde in de vergaderingen van 30 oktober, 6 december en 13 december 2006. Hierin zijn de voor- en nadelen en voorwaarden van de overkomst besproken. Ook werden in dit kader de voorwaarden voor de overname van de Maxeda-pensioenaanspraken, ondergebracht in het Opf Vendex KBB door het fonds besproken. Hierbij hanteerde het fonds als uitgangspunt dat:

- dit geen opwaartse druk op de doorsneepremie van het fonds mocht hebben;
- dit niet mocht leiden tot aantasting van de indexatieambitie van het fonds;
- Maxeda het verschil in dekkingsgraad van het fonds moest bijbetalen;
- Maxeda de kosten van de overgang moest betalen.

De overkomst van Maxeda mag dus geen negatieve consequenties hebben voor de huidige deelnemers en werkgevers.

In haar vergadering van 6 december 2006 gaf de Deelnemersraad een positief advies aan het bestuur over de overkomst van Maxeda naar het fonds, en oordeelde verder dat deze overkomst op

zorgvuldige en degelijke wijze tot stand was gekomen. Tevens is in deze vergadering en die van 13 december de hoofdlijnenovereenkomst tussen het Opf Vendex KBB, het fonds en Maxeda B.V. en de juridische fusie uitvoerig behandeld.

Toeslagenbeleid

Een belangrijk onderwerp waarover de Deelnemersraad adviseert aan het bestuur is het toeslagenbeleid. Ook hierover heeft de Deelnemersraad in haar vergadering van 29 juni 2006 een positief advies gegeven. Dit beleid leidt naar het oordeel van de Deelnemersraad tot meer duidelijkheid voor de deelnemers, slapers en gepensioneerden of, en in welke mate toeslagen mogelijk zijn. Het toeslagenbeleid heeft een directe link met de financiële positie van het fonds door de koppeling aan de dekkingsgraad op grond van het Financieel Toetsingskader. Dit en de verschillende indexatiemaatstaven voor actieven (stijging CAO-lonen in de Detailhandel) en gepensioneerden en slapers (CBS-consumentenprijsindex), zijn beslissend voor de hoogte van de toeslag. De Deelnemersraad vindt deze werkwijze gerechtvaardigd. Op grond van dit toeslagenbeleid kon per 1 januari 2007 voor de onderscheiden groepen de volledige toeslag worden verleend.

Reglementswijzigingen als gevolg van de invoering Pensioenwet

De Deelnemersraad heeft op haar vergadering van 6 december 2006 een positief advies gegeven over wijzigingen in het pensioenreglement die mede voortvloeiden uit de invoering van de Pensioenwet per 1 januari 2007. Deze wijzigingen hadden betrekking op:

- de maximering van de premiehoogte;
- de mogelijkheid tot aanpassing in geval van een ontoereikende premie;

- de expliciete omschrijving van de mogelijkheid tot korting van pensioenrechten en pensioenaanspraken;
- de invoering van bijzonder partnerpensioen bij ongehuwde, niet wettelijk geregistreerde partners;
- het laten vervallen van de bepaling inzake 'geen premie, geen recht';
- de aanvraagtermijn voor vrijwillige voortzetting van pensioenopbouw;
- verjaring van pensioentermijnen;
- het toeslagenbeleid;
- het percentage voor de uitruil van nabestaandenpensioen in ouderdomspensioen.

Een uitgebreide beschrijving van deze wijzigingen is opgenomen in paragraaf 3.4 Wijzigingen in de pensioenregeling.

Goed Pensioenfondsbestuur

De Deelnemersraad heeft in het verslagjaar tezamen met het bestuur in oktober een studiemiddag bijgewoond over Goed Pensioenfondsbestuur (GPB). De Deelnemersraad stelde het op prijs in een vroeg stadium bij dit onderwerp betrokken te worden. De Deelnemersraad heeft tijdens deze middag ingestemd met de door het bestuur geformuleerde richtinggevende uitspraken inzake:

- de uitvoering van het interne toezicht;
- de interne klachten- en geschillenprocedure;
- het communicatiebeleid;
- het verantwoordingsorgaan.

Advies

De Deelnemersraad adviseert het bestuur van de Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Detailhandel haar conceptjaarverslag 2006, met inachtneming van de voorafgaande opmerkingen, goed te keuren en vast te stellen.

5 Jaarrekening

- 5.1 Balans per 31 december 2006 na resultaatverdeling
- 5.2 Rekening van baten en lasten over het boekjaar 2006
- 5.3 Kasstroomoverzicht 2006
- 5.4 Algemene toelichting
- 5.5 Toelichting op de balans
- 5.6 Toelichting op de rekening van baten en lasten

5.1 Balans per 31 december 2006 na resultaatverdeling

Activa

(bedragen x € 1.000)

Beleggingen

Onroerende zaken (§ 5.5.1.1)
Financiële beleggingen (§ 5.5.1.2)

537.384
4.346.066

4.883.450

485.336
4.010.906

4.496.242

Vorderingen en overlopende activa

Premies (§ 5.5.2.1)
Nog te factureren premies (§ 5.5.2.2)
Nog te ontvangen interest, huren, e.d. (§ 5.5.2.3)
Belastingen en premies sociale verzekeringen (§ 5.5.2.4)
Overige vorderingen (§ 5.5.2.5)
Overlopende activa (§ 5.5.2.6)

31.595
9.400
55.636
6.766
4.478
408

108.283

31.119
19.500
50.859
20.680
11.636
475

134.269

Liquide middelen (§ 5.5.3)

81.417

73.398

Totaal

5.073.150

4.703.909

Passiva

	2006	2005
(bedragen x €1.000)		
Stichtingskapitaal en reserves		
Beleidsreserve (§ 5.5.4.1)	215.526	54.750
Gebonden reserve (§ 5.5.4.2)	871.159	787.908
Reserve AOP-regeling (§ 5.5.4.3)	65.909	61.571
Reserve AAOP-regeling (§ 5.5.4.4)	200	167
	<u>1.152.794</u>	<u>904.396</u>
Technische voorzieningen		
Pensioenverplichtingen (§ 5.5.5.1)	3.902.514	3.790.318
Spaarfonds voor gemoedsbezwaarden (§ 5.5.5.2)	1.190	1.099
	<u>3.903.704</u>	<u>3.791.417</u>
Overige schulden en overlopende passiva		
Uitkeringen	118	16
Belastingen en premies sociale verzekeringen (§ 5.5.6.1)	2.595	1.984
Overige schulden (§ 5.5.6.2)	11.880	1.651
Overlopende passiva (§ 5.5.6.3)	2.059	4.445
	<u>16.652</u>	<u>8.096</u>
Totaal	<u>5.073.150</u>	<u>4.703.909</u>

5.2 Rekening van baten en lasten over het boekjaar 2006

		2006	2005
(bedragen x €1.000)			
Baten			
	Beleggingsopbrengsten		
	Directe beleggingsopbrengsten (§ 5.6.1.1)	169.451	221.639
	Indirecte beleggingsopbrengsten (§ 5.6.1.2)	105.594	286.661
	Resultaat uit Liability Management (§ 5.6.1.3)	-/- 12.658	0
	Kosten vermogensbeheer (§ 5.6.1.4)	-/- 17.159	-/- 14.227
		245.228	494.073
	Bijdrage van werkgevers en werknemers (§ 5.6.2)	233.158	261.310
	Saldo overgenomen en overgedragen pensioenrechten (§ 5.6.3)	-/- 7.641	-/- 4.038
	Overige baten (§ 5.6.4)	0	13
	Buitengewone baten (§ 5.6.5)	760	10.150
	Totaal baten	471.505	761.508
Lasten			
	Mutatie voorziening pensioenverplichtingen	112.196	683.945
	Pensioenuitkeringen (§ 5.6.6)	88.601	71.355
	Mutatie spaarfonds voor gemoedsbezwaarden	91	0
	Pensioenuitvoerings- en administratiekosten (§ 5.6.7)	20.227	17.269
	Overige lasten (§ 5.6.8)	1.992	5.325
	Buitengewone lasten	0	0
	Totaal lasten	223.107	777.894
	Saldo boekjaar	248.398	-/- 16.386
	Dit saldo is als volgt in de balans verwerkt:		
	Toegevoegd/onttrokken aan de Beleidsreserve	160.776	-/- 154.355
	Toegevoegd aan de Gebonden reserve	83.251	121.232
	Toegevoegd aan de Reserve AOP-regeling	4.338	16.730
	Toegevoegd aan de Reserve AAOP-regeling	33	7
	Totaal	248.398	-/- 16.386

Phlox
'Atropurpurea'

Phlox
'Candy Stripes'

Phlox
'Candy Stripes'

Phlox
'Candy Stripes'

Phlox
'Candy Stripes'

Phlox
'Candy Stripes'

Phlox
'Candy Stripes'

HU

phlox (S) 'Atropurpurea'
0808
24 1 12
X5530/10

9-5530
712044 054100

9-5540
712044 054100

9-5540
712044 054100

9-5540
712044 054100

9-5540
712044 054100

5.3 Kasstroom- overzicht 2006

	2006	2005
(bedragen x €1.000)		
Kasstroomen uit operationele activiteiten		
Aanpassingen voor		
<i>Mutaties in reserves</i>	0	0
<i>Mutaties in vorderingen</i>	0	0
<i>Mutaties in schulden</i>	0	0
	<u>0</u>	<u>0</u>
Ontvangsten		
<i>Uitkeringen herverzekeringen</i>	0	0
Uitgaven		
<i>Pensioenuitkeringen</i>	84.350	65.005
<i>Afkopen</i>	5.857	5.257
<i>Pensioenuitvoerings- en administratiekosten</i>	20.227	16.857
	<u>110.434</u>	<u>87.119</u>
Saldo operationele activiteiten	-/- 110.434	-/- 87.119
Kasstroomen uit financieringsactiviteiten		
Ontvangsten		
<i>Bijdrage van werkgevers en werknemers</i>	260.169	256.751
<i>Directe beleggingsopbrengsten</i>	112.959	210.610
<i>Overgenomen pensioenverplichtingen</i>	4.122	7.790
<i>Overige ontvangsten</i>	760	512
	<u>378.010</u>	<u>475.663</u>
Uitgaven		
<i>Kosten vermogensbeheer</i>	17.159	14.227
<i>Overgedragen pensioenverplichtingen</i>	11.763	11.828
<i>Collectieve waardeoverdrachten</i>	0	0
<i>Overige uitgaven</i>	14.650	5.325
	<u>43.572</u>	<u>31.380</u>
Saldo financieringsactiviteiten	334.438	444.283

vervolg kasstroomoverzicht 2006

(bedragen x €1.000)

Kasstromen uit investeringsactiviteiten

Ontvangsten

Verkopen en aflossingen van beleggingen

1.264.890

2.074.454

Uitgaven

Aankopen en verstrekkingen van beleggingen

1.480.875

2.513.568

Saldo investeringsactiviteiten

-/- 215.985

-/- 439.114

Mutatie in liquide middelen

8.019

-/- 81.950

5.4 Algemene toelichting

5.4.1 Algemeen

Statutaire doelstelling

Het fonds heeft ten doel het verlenen van pensioenen aan de deelnemers alsmede aan hun nagelaten betrekkingen.

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld volgens de voorschriften die zijn vastgelegd in Titel 9, Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek en de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, in het bijzonder Richtlijn 610 Pensioenfondsen.

De gehanteerde grondslagen in de jaarrekening zijn hetzelfde als die van het voorgaande jaar.

Vermogenspresentatie

Het vermogen wordt gepresenteerd op basis van de fondsvermogenmethode. Dit houdt in dat onderscheid wordt gemaakt tussen eigen vermogen (stichtingskapitaal en reserves) en pensioenverplichtingen. Het eigen vermogen is het totaal van de activa verminderd met het totaal van de verplichtingen, inclusief de pensioenverplichtingen.

Het totaal van eigen vermogen en voorziening pensioenverplichtingen is beschikbaar voor de nakoming van de pensioendoelstellingen.

Verwerking

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar het pensioenfonds zullen toevloeien en de waarde daarvan

betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden in de rekening van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle toekomstige economische voordelen en risico's met betrekking tot een actief of een verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en de betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

Saldering

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd en als nettobedrag in de balans opgenomen indien sprake is van een wettelijke of contractuele bevoegdheid om het actief en de verplichting gesaldeerd en gelijktijdig af te wikkelen en bovendien de intentie bestaat om de posten op deze wijze af te wikkelen. De met gesaldeerd opgenomen financiële vaste activa en financiële verplichtingen samenhangende rentebaten en rentelasten worden eveneens gesaldeerd opgenomen

Waardering

Nagenoeg alle activa en verplichtingen betreffen financiële instrumenten (inclusief derivaten).

Financiële instrumenten worden op het moment van verkrijging gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs, zijnde de actuele waarde van het actief of de verplichting. Vervolgens worden financiële vaste activa en financiële verplichtingen op het volgende waarderingsmoment gewaardeerd tegen actuele waarde, tenzij anders vermeld.

De actuele waarde is het bedrag waarvoor een actief of een verplichting kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde, tot een transactie bereid zijnde partijen die onafhankelijk zijn. Hierbij wordt ervan uitgegaan dat de transacties niet in het kader van executie of liquidatie worden uitgevoerd. De actuele waarde is gebaseerd op marktprijzen, tenzij anders vermeld.

Voor een deel van de financiële instrumenten kan de actuele waarde niet eenvoudig worden bepaald, omdat er geen markt is waar actief wordt gehandeld in deze instrumenten. Hiervoor worden gangbare waarderingsmodellen gehanteerd. De waarderingsmodellen zijn gebaseerd op vaste gegevens, zoals looptijd van het instrument, onderliggende waarde van het financiële instrument en historische gegevens. Hierbij worden geen andere aannames gemaakt dan gebruikelijk bij de gehanteerde modellen.

Waardeveranderingen

Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen de gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van financiële instrumenten. Alle waardeveranderingen van beleggingen, inclusief valutakoersverschillen, worden als opbrengst beleggingen direct in de rekening van baten en lasten opgenomen. Waardeveranderingen

van andere financiële activa en financiële verplichtingen worden direct in het resultaat opgenomen.

Vreemde valuta

Activa en verplichtingen in vreemde valuta worden omgerekend naar euro's tegen de koers per balansdatum. Deze waardering is onderdeel van de waarderingsgrondslag actuele waarde. Baten en lasten voortvloeiend uit transacties in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers per transactiedatum, met uitzondering van rentebaten. Deze worden omgerekend tegen de koers op coupondatum.

5.4.2 Grondslagen voor waardering, resultaatbepaling en resultaatbestemming

Grondslagen van waardering van activa en passiva

De activa en passiva zijn, voor zover niet anders vermeld, gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs.

Beleggingen

Onroerende zaken in ontwikkeling

De onroerende zaken in ontwikkeling worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere actuele waarde.

De verkrijgingsprijs is vastgesteld op de tot aan balansdatum bestede kosten, inclusief bouwrente, eventueel verminderd met voorzieningen als gevolg van aanwijzingen dat de actuele waarde lager is.

Onroerende zaken in exploitatie

De actuele waarde van het hierin begrepen onroerend goed is de geschatte opbrengstwaarde bij onderhandse verkoop in verhuurde staat.

Onroerende zaken waarin belegd is via participatie in vastgoed of vastgoedbeleggingsinstellingen

De onroerende zaken waarin belegd is via participaties in vastgoedbeleggingsinstellingen bestaan uit beleggingen in onroerend goed beleggingsmaatschappijen.

Deze participaties zijn gewaardeerd tegen beurskoers of, indien het niet ter beurse genoteerde fondsen betreft, tegen de intrinsieke waarde. De aankoopwaarde voor toegekende stockdividenden wordt gesteld op nihil.

De bij verkoop gerealiseerde winsten of verliezen worden in de rekening van baten en lasten verantwoord onder 'indirecte beleggingsopbrengsten'.

Financiële beleggingen

Aandelen

De aandelen zijn gewaardeerd tegen beurskoers op balansdatum of, indien het niet ter beurse genoteerde fondsen betreft, tegen intrinsieke waarde. Aandelen en participaties in niet beursgenoteerde beleggingsfondsen worden gewaardeerd op het aandeel in de beurswaarde van de onderliggende aandelen.

De aankoopwaarde voor toegekende stockdividenden wordt gesteld op nihil.

De bij verkoop gerealiseerde winsten of verliezen worden in de rekening van baten en lasten verantwoord onder 'indirecte beleggingsopbrengsten'.

Obligaties

De obligaties zijn gewaardeerd tegen de beurskoers op balansdatum of, indien het niet ter beurse genoteerde fondsen betreft, tegen intrinsieke waarde. De bij verkoop gerealiseerde winsten of verliezen worden in de rekening van baten en lasten verantwoord onder 'indirecte beleggingsopbrengsten'.

Leningen op schuldbekentenis

De waardering van leningen op schuldbekentenis geschiedt tegen actuele waarde. Deze actuele waarde wordt bepaald door de te ontvangen rente, aflossingen en verwachte boeterente bij vervroegde aflossing contant te maken op basis van de vigerende marktrente.

Geldmarktbeleggingen

Geldmarktbeleggingen worden opgenomen voor de nominale waarde.

Derivaten

Derivaten zijn financiële instrumenten belichaamd in contracten, waarvan de waarde afhankelijk is van een of meer onderliggende primaire financiële instrumenten. Derivaten bevatten rechten en verplichtingen, waardoor een of meer van de financiële risico's

waaraan de onderliggende primaire instrumenten onderhevig zijn, tussen de partijen worden overgedragen.

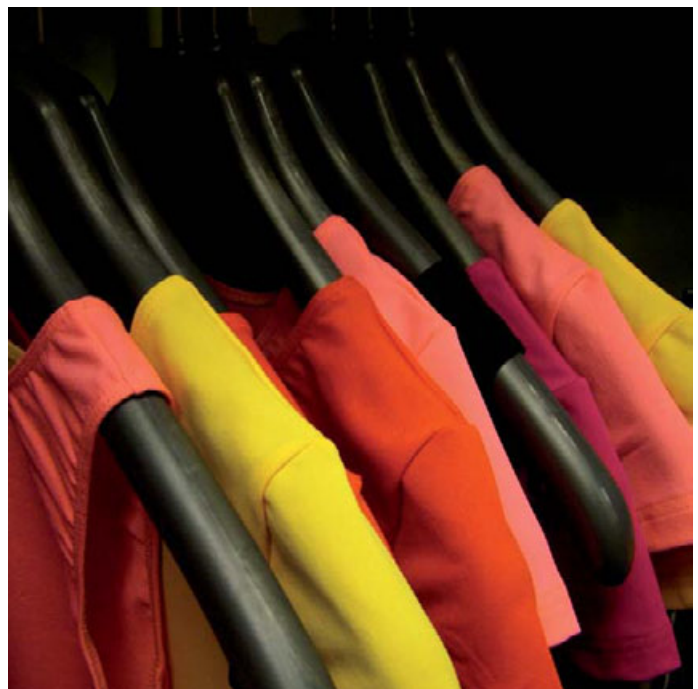
De meeste derivaten leiden niet tot overdracht van het onderliggende primaire instrument bij het aangaan van de overeenkomst en overdracht behoeft ook niet altijd plaats te vinden bij expiratie van de overeenkomst.

Basisvormen van derivaten zijn termijncontracten, opties, swaps en futures. Het onderliggende primaire financiële instrument kan onder meer een renteproduct, een valutaproduct of een aandelenproduct zijn.

De overgedragen financiële risico's zijn de prijsrisico's van de onderliggende markten.

Derivaten worden gewaardeerd tegen actuele waarde, zijnde de marktwaarde van het contract. Voor beursgenoteerde contracten is dit de beurskoers per balansdatum. Voor niet beursgenoteerde contracten is de waardering gebaseerd op beschikbare markt-informatie als input voor de gehanteerde gangbare waarderingsmodellen, met name discounted cash flow analyses en option pricing models. De modellen worden periodiek getoetst.

Derivaten met een positieve marktwaarde worden als actief post verantwoord in de balans en de derivaten met een negatieve marktwaarde worden als een passief post verantwoord.

5.4.3 Vorderingen en overlopende activa

Premies

De vorderingen uit hoofde van premies worden gewaardeerd tegen nominale waarde onder aftrek van een voorziening voor mogelijke oninbaarheid.

Voorziening pensioenverplichtingen

De Voorziening pensioenverplichtingen (VPV) is gewaardeerd volgens de Actuariële principes pensioenfondsen (APP).

De voor het fonds gehanteerde actuariële grondslagen voor de voorzieningen zijn als volgt:

• interest	4% *)
• sterfte	GBM/V 1995-2000 (-3,-1). Er wordt geanticipeerd op de vijfjaarlijkse aanpassing van de sterftetafel door jaarlijks, behalve in het jaar waarin de sterftetafel wordt aangepast, 1/5 deel van de verwachte aanpassing (van 2,5%) toe te voegen aan de technische voorziening. In het boekjaar 2002 is voor het laatst overgegaan op een nieuwe sterftetafel. Ultimo 2006 is deze voorziening 2,0%.
• wezenpensioen	De voorziening voor nog niet ingegaan wezenpensioen is gesteld op 5% van de voorziening voor nog niet ingegaan nabestaandenpensioen; bij de vaststelling van de voorziening voor ingegaan wezenpensioen wordt verondersteld dat het pensioen moet worden uitgekeerd tot de 18-jarige leeftijd, waarbij geen rekening wordt gehouden met sterftekansen.
• leeftijdsverschil	De leeftijd van de echtgenote respectievelijk de echtgenoot van de deelnemer is 3 jaar lager respectievelijk hoger gesteld dan die van de deelnemer.
• partnerfrequentie	Voor de berekening van de voorziening pensioenverplichtingen voor nog niet ingegane nabestaandenpensioenen wordt een partnerfrequentie volgens de sterftetafel GBM/V 1985-1990 gehanteerd, met uitzondering van de leeftijden 60 tot en met 65. Voor deze leeftijden wordt 100% gehanteerd. Na de pensionering neemt de gehuwdheid af met de sterfte van de partner.
• premievrijstelling invaliditeit	Voor (gewezen) deelnemers die invalide zijn, wordt de contante waarde van de toekomstige pensioenopbouw gereserveerd, waarbij wordt uitgegaan van een revalidatiefactor van 30%.
• arbeidsongeschiktheidspensioen	Reservering van dit pensioen vindt plaats op basis van rentedekking.
• opslag voor toekomstige kosten	Voor de dekking van toekomstige kosten wordt de netto voorziening verhoogd met 2%.
• afronding leeftijden	De leeftijden op de balansdatum zijn vastgesteld door het balansjaar te verminderen met het geboortjaar en bij het verschil 0,5 op te tellen.

*) Volgens de APP dient de VPV op prudente grondslagen te worden bepaald. Daarbij geldt de marktrente gemaximeerd op 4%. Ultimo 2006 was de marktrente hoger dan 4%, waardoor de VPV op 4% is vastgesteld. De marktrente ultimo 2005 was lager dan 4%. De VPV 2005 is derhalve vastgesteld op de lagere marktrente. De toevoeging van de VPV ultimo 2005 als gevolg van waardering op de marktrente is in 2006 weer vrijgefallen.

De Voorziening pensioenverplichtingen bestaat uit drie onderdelen:

- a. ouderdoms- en nabestaandenpensioen;
- b. prepensioen;
- c. arbeidsongeschiktheidspensioen (AOP).

- a. Voorziening pensioenverplichtingen ouderdoms- en nabestaandenpensioenaanspraken:

Deze voorziening is de met behulp van actuariële grondslagen berekende contante waarde van de opgebouwde onvoorwaardelijke pensioenaanspraken, de onvoorwaardelijke ingegane pensioenuitkeringen, alsmede de toekomstige kosten van premievrije pensioenaanspraken (WAO/WIA-gerechtigden).

- b. Voorziening pensioenverplichtingen prepensioenaanspraken:

Deze voorziening is de met behulp van actuariële grondslagen berekende contante waarde van de onvoorwaardelijke ingegane prepensioenuitkeringen. De opgebouwde onvoorwaardelijke prepensioenaanspraken zijn omgezet naar ouderdomspensioenaanspraken.

- c. Voorziening AOP-verplichtingen:

Het pensioenfonds heeft de verzekering van het WAO-gat in de pensioenregeling opgenomen. Op basis van deze regeling kunnen WAO-gerechtigden aanspraak maken op een aanvullende uitkering.

De voorziening AOP-verplichtingen is de met behulp van actuariële grondslagen berekende contante waarde van de aanspraken uit hoofde van het arbeidsongeschiktheidspensioen. De AOP-regeling is per 1 januari 2006 geschrapt.

De AOP-regeling loopt wel ongewijzigd door voor degenen die op 1 januari 2006 al een WAO-uitkering hebben (aan hen kan nog een vervolgutkering en dus een AOP toegekend worden).

Indexaties worden in het jaar van toekenning in de Voorziening pensioenverplichtingen verwerkt.

Dit betekent dat de voorwaardelijke toekomstige indexering niet in de voorziening is begrepen, maar de op balansdatum toegezegde indexering wel in de voorziening wordt opgenomen.

De voorzieningen worden berekend door de administrateur en gecontroleerd door de externe actuaire. Voor voorwaardelijke pensioenaanspraken zijn geen voorzieningen opgenomen.

Grondslagen van resultaatbepaling

Opbrengst beleggingen

Directe opbrengsten worden ten gunste van het resultaat gebracht in de periode waarop zij betrekking hebben.

Dividend wordt verantwoord op het moment van betaalbaarstelling, rekening houdend met niet terugvorderbare dividendbelasting. Waardeveranderingen worden verwerkt in de periode waarin zij optreden.

Premies

Premies worden ten gunste van het resultaat gebracht in de periode waarin de daarmee samenhangende pensioenrechten worden opgebouwd.

Waardeoverdrachten

Waardeoverdrachten worden in de rekening van baten en lasten opgenomen op het moment van overdracht van de pensioenverplichtingen.

Mutatie voorziening pensioenverplichtingen

Waardeverandering voorziening pensioenverplichtingen

De waardeverandering wordt in de rekening van baten en lasten opgenomen in de periode waarin deze optreedt.

Pensioenopbouw

De pensioenopbouw met betrekking tot het ouderdomspensioen en nabestaandenpensioen wordt toegerekend aan de periode waarin de opbouw van de pensioenrechten plaatsvindt. De verplichtingen met betrekking tot nabestaandenpensioen en arbeidsongeschiktheidspensioen worden opgenomen in de periode waarin zij ontstaan.

Rentetoevoeging voorziening pensioenverplichtingen

Aan de primo voorziening pensioenverplichtingen wordt 4% rekenrente toegevoegd. Daarnaast wordt 2% intrest over de mutaties toegevoegd.

Indexering pensioenrechten

De verhoging van de voorziening pensioenverplichtingen uit hoofde van indexering wordt in de rekening van baten en lasten opgenomen op het moment waarop de toezegging wordt gedaan.

Vrijval voor pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten

De vrijval wordt ten gunste van de rekening van baten en lasten gebracht in de periode waarin de lasten bij de berekening van de voorziening waren voorzien.

Overige mutaties voorziening pensioenverplichtingen

Het effect van de aanpassing van de actuariële grondslagen op de voorziening pensioenverplichtingen wordt ultimo verslaggevingsperiode in de rekening van baten en lasten opgenomen. De (gedeeltelijke) premievrije opbouw arbeidsongeschikten wordt ten laste van het resultaat gebracht in de periode waarin de (gedeeltelijke) arbeidsongeschiktheid ontstaat. De overige actuariële baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

Pensioenuitkeringen

Pensioenen worden in de rekening van baten en lasten opgenomen in de periode waarop zij betrekking hebben.

Rentebaten en -lasten

Rentebaten en -lasten worden in het resultaat verwerkt in de periode waarop zij betrekking hebben.

Kosten

De kosten kunnen worden onderscheiden in pensioenuitvoeringskosten en kosten van vermogensbeheer.

De kosten worden ten laste van het resultaat gebracht in de periode waarop zij betrekking hebben.

Overige baten en lasten

Overige baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

Grondslagen voor het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de directe methode. Dit houdt in dat alle ontvangsten en uitgaven ook als zodanig worden gepresenteerd. Onderscheid wordt gemaakt tussen kasstromen uit pensioen- activiteiten en kasstromen uit beleggingsactiviteiten.

Kasstromen in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers per transactiedatum. Voor ontvangen rente is dit de coupondatum. Onder liquide middelen worden verstaan bij banken aangehouden rekening-courantsaldi en kasmiddelen, en bij banken aangehouden activa die zonder beperkingen en zonder materieel risico van waardevermindering onmiddellijk kunnen worden omgezet in liquide middelen en een oorspronkelijke looptijd niet langer dan één jaar hebben. Dit betreft onder meer callgelden en deposito's. Liquide middelen zijn onderdeel van de assetcategorie geldmarktbeleggingen.

Het verschil tussen de in het kasstroomoverzicht opgenomen kasstromen en de mutatie van de in de balans opgenomen liquide middelen wordt veroorzaakt door waardeveranderingen van liquide middelen (inclusief valutakoersverschillen) en wordt afzonderlijk

opgenomen als aansluiting tussen de nettokasstroom en de mutatie in liquide middelen.

Grondslagen van resultaatbestemming

Het saldo boekjaar wordt toegevoegd aan de Beleidsreserve, de Gebonden reserve, de Reserve AOP-regeling en de Reserve AAOP-regeling.

Vreemde valuta

Vorderingen, schulden en verplichtingen in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers per balansdatum.

De uit de omrekening voortvloeiende koersverschillen worden opgenomen onder de beleggingsopbrengsten in de staat van baten en lasten. Transacties in vreemde valuta gedurende de verslagperiode zijn in de jaarrekening verwerkt tegen de koers van afwikkeling.

5.5 Toelichting op de balans

5.5.1 Beleggingen

5.5.1.1 Onroerende zaken

Beleggingen in onroerende zaken bestaan uit: (x €1.000).

	2006	2005
Onroerende zaken in ontwikkeling	1.723	1.112
Onroerende zaken in exploitatie	401.680	389.530
Onroerende zaken waarin belegd is via participaties in vastgoed of vastgoedbeleggingsinstellingen	133.981	94.694
Totaal	537.384	485.336

Onroerende zaken in ontwikkeling

De mutaties in het boekjaar zijn als volgt weer te geven: (x €1.000).

	2006	2005
Stand begin boekjaar	1.112	0
Investeringsen	611	1.112
Stand einde boekjaar	1.723	1.112

Onroerende zaken in exploitatie

De mutaties in het boekjaar zijn als volgt weer te geven: (x €1.000).

	2006	2005
Stand begin boekjaar	389.530	389.962
Investeringsen	76	139
	389.606	390.101
Desinvesteringen	9.109	12.135
	380.497	377.966
Overige mutaties	500	1.508
Waarderingsverschillen	20.683	10.056
Stand einde boekjaar	401.680	389.530

Onder de overige mutaties worden de verkoopresultaten verantwoord.

Het in investeringen begrepen bedrag aan rente is nihil.

Van de per 31 december 2006 aanwezige projecten is een gedeelte intern en een gedeelte extern getaxeerd.

Bij 36 projecten met een waarde van €209.627.000 (52%) heeft per 31 december 2006 een externe taxatie plaatsgevonden.

Bij 38 projecten met een waarde van €192.042.000 (48%) heeft per 31 december 2006 een interne taxatie plaatsgevonden.

Bij de per 31 december 2006 intern getaxeerde projecten hebben externe taxaties voor het laatst plaatsgevonden in de periode 31 december 2004 tot en met 31 december 2005.

Onroerende zaken waarin belegd is via participaties in vastgoed of vastgoedbeleggingsinstellingen

De mutaties in het boekjaar zijn als volgt weer te geven: (x €1.000).

	2006	2005
Stand begin boekjaar	94.694	75.568
Investerings	18.884	8.529
	113.578	84.097
Desinvesteringen	0	0
	113.578	84.097
Overige mutaties	0	0
Waarderingsverschillen	20.403	10.597
Stand einde boekjaar	133.981	94.694

Onder de overige mutaties worden de verkoopresultaten verantwoord.

Samenstelling onroerende zaken waarin belegd is via participaties in vastgoed of vastgoedbeleggingsinstellingen naar regio

	2006
Europa	133.981

5.5.1.2 Financiële beleggingen

Financiële beleggingen bestaan uit: (x €1.000).

	2006	2005
Aandelen	1.843.622	1.611.163
Obligaties	2.377.841	2.327.943
Leningen op schuldbekentenis	58.761	71.800
Derivaten	65.842	0
Totaal	4.346.066	4.010.906

Aandelen

Aandelen bestaan uit:

- aandelen van individuele maatschappijen;
- aandelen waarin is belegd via participaties in beleggingsinstellingen.

Aandelen van individuele maatschappijen

De mutaties in het boekjaar zijn als volgt weer te geven: (x €1.000).

	2006	2005
Stand begin boekjaar	986.564	809.205
Aankopen	<u>450.438</u>	<u>419.938</u>
	1.437.002	1.229.143
Verkopen	<u>466.574</u>	<u>361.657</u>
	970.428	867.486
Overige mutaties	20.512	30.607
Waarderingsverschillen	87.670	88.471
Stand einde boekjaar	<u>1.078.610</u>	<u>986.564</u>

Onder de overige mutaties worden de verkoopresultaten verantwoord.

Aandelen waarin is belegd via participaties in beleggingsinstellingen

De mutaties in het boekjaar zijn als volgt weer te geven: (x €1.000).

	2006	2005
Stand begin boekjaar	624.599	477.117
Aankopen	128.353	69.261
	752.952	546.378
Verkopen	52.388	61.269
	700.564	485.109
Overige mutaties	1.081	135.357
Waarderingsverschillen	63.367	4.133
Stand einde boekjaar	765.012	624.599

Onder de overige mutaties worden de verkoopresultaten verantwoord.

Samenstelling aandelenportefeuille naar regio (x €1.000)

	2006
Europa	1.199.790
Noord-Amerika	466.833
Japan	126.790
Pacific	31.334
Azië	18.875
Totaal	1.843.622

Samenstelling aandelenportefeuille naar bedrijfstak (x €1.000)

	2006
Nijverheid en industrie	552.155
Handel (waaronder groothandel en detailhandel)	48.487
Transport en opslag	14.241
Financiële instellingen (waaronder banken en verzekeraars)	304.215
Overige dienstverlening	138.261
Beleggingsinstellingen	747.110
Diversen	39.153
Totaal	1.843.622

Obligaties

In de post obligaties zijn obligaties en andere waardepapieren met een vaste rente begrepen.
De mutaties in het boekjaar zijn als volgt weer te geven: (x €1.000).

	2006	2005
Stand begin boekjaar	2.327.943	1.927.543
Aankopen	882.513	2.014.579
	3.210.456	3.942.122
Verkopen c.q. aflossingen	727.299	1.619.502
	2.483.157	2.322.620
Overige mutaties	-/- 3.532	1.153
Waarderingsverschillen	-/-101.784	4.170
Stand einde boekjaar	2.377.841	2.327.943

Onder de overige mutaties worden de verkoopresultaten verantwoord.

Samenstelling obligaties naar kredietwaardigheid (x €1.000)

	2006
AAA	1.413.512
AA	202.400
A en lager	634.981
Overig	126.948
Totaal	2.377.841

Samenstelling obligaties naar looptijd (x €1.000)

	2006
Looptijd korter dan één jaar	44.741
Looptijd één tot vijf jaar	1.052.800
Looptijd langer dan vijf jaar	1.280.300
Totaal	2.377.841

Leningen op schuldbekentenis

De mutaties in het boekjaar zijn als volgt weer te geven: (x €1.000).

	2006	2005
Stand begin boekjaar	71.800	91.243
Verkopen c.q. aflossingen	9.520	19.858
	62.280	71.385
Overige mutaties	-/- 61	-/- 596
Waarderingsverschillen	-/- 3.458	1.011
Stand einde boekjaar	58.761	71.800

Onder de overige mutaties worden de verkoopresultaten verantwoord.

Samenstelling onderhandse leningen naar kredietwaardigheid (x €1.000)

	2006
AAA	57.013
AA1	69
A1	1.679
Totaal	58.761

Derivaten

Rentederivaten

Rentederivaten worden afgesloten voor het actieve beheer van de portefeuille vastrentende waarden met het doel extra rendement te behalen. Verder wordt gebruik gemaakt van rentederivaten om op snelle en efficiënte wijze de assetallocatie te wijzigen. Daarnaast worden rentederivaten ingezet om renterisico's te beheersen.

Volgend overzicht geeft inzicht in de omvang en samenstelling van de portefeuille rentederivaten per balansdatum (x €1.000):

	Gekocht	Verkocht	Positie per balansdatum	2006 Balanswaarde
Renteswaps (notionals)				
Korter dan een jaar				
Een jaar tot en met vijf jaar				
Langer dan vijf jaar	763.500		763.500	
Totaal	763.500		763.500	-/- 2.040
Renteswaptions (delta)				
Korter dan een jaar				
Een jaar tot en met vijf jaar				
Langer dan vijf jaar	-/- 902		-/- 902	
Totaal	-/- 902		-/- 902	67.882
Totaal derivaten				65.842

Risicobeheer

Het belangrijkste risico voor pensioenfondsen is het risico dat de ontwikkeling van het vermogen niet optimaal aansluit bij de ontwikkeling van de verplichtingen. Op de langere termijn beschikt het fonds over een aantal beleidsinstrumenten ten behoeve van de beheersing van het ALM-risico. Deze beleidsinstrumenten zijn het premiebeleid, het beleggingsbeleid, het liability hedge beleid, de pensioenregeling en het indexatiebeleid. Het ALM-risico wordt vooral beïnvloed door prijsrisico's (het marktrisico, het valutarisico en het renterisico), het kredietrisico en het verzekeringstechnisch risico. Daarnaast bestaat in beperkte mate het liquiditeitsrisico en kasstroomrisico.

Prijsrisico

Marktrisico

Marktrisico is het risico dat de waarde van de beleggingen, waaronder zakelijke waarden (voornamelijk aandelen, private equity en vastgoed) verandert als gevolg van veranderingen in de desbetreffende marktprijzen.

Valutarisico

Valutarisico is het risico dat de waarde van de beleggingen verandert als gevolg van veranderingen in valutakoersen.

Renterisico

Renterisico is het risico dat het saldo van de waarden van de portefeuille vastrentende waarden en de voorziening pensioenverplichtingen fluctueren als gevolg van veranderingen in de markttrentes. Voor de beheersing van het renterisico wordt gebruik gemaakt van renteswaps en renteswaptions.

Kredietrisico

Kredietrisico wordt gelopen op leningen, beleggingen in verhandelbare schuldpapieren en op tegenpartijen.

Kredietrisico dat wordt gelopen op beleggingen in verhandelbare schuldpapieren wordt beschouwd als onderdeel van het prijsrisico.

De beheersing van deze vorm van kredietrisico is geïntegreerd in het beleggingsproces door middel van richtlijnen met betrekking tot onder andere de maximale belegging per kredietklasse, bedrijf, bedrijfstak en regio.

Verzekeringstechnisch risico

Langlevensrisico is het belangrijkste verzekeringstechnische risico. Langlevensrisico is het risico voor het pensioenfonds dat deelnemers langer blijven leven dan verondersteld wordt bij de bepaling van de voorziening pensioenverplichtingen en de premie.

Liquiditeitsrisico

Liquiditeitsrisico is het risico dat de mogelijkheid ontbreekt om de financiële middelen te verkrijgen die nodig zijn om aan de verplichtingen uit hoofde van financiële instrumenten of pensioenuitkeringen te voldoen.

Het fonds beschikt over een brede portefeuille met daarin snel liquide te maken activa zodat dit risico voor het fonds beperkt is.

Securities lending

Een deel van de aandelen- en obligatieportefeuille is beschikbaar gemaakt voor securities lending.

Van dat deel van de portefeuille heeft het fonds alleen het economisch eigendom.

Van de balanswaarde heeft een bedrag groot € 2.000.435.000 betrekking op in bruikleen gegeven aandelen en obligaties. Voor het risico van niet-teruglevering zijn zekerheden verkregen voor een bedrag van € 2.106.290.000.

Samenstelling totale beleggingen naar valuta (x€1.000)

	2006
EUR	3.714.978
USD	883.585
JPY	14.942
GBP	206.638
CHF	44.293
NOK	8.027
SEK	9.243
DKK	1.744
Totaal	4.883.450

5.5.2 Vorderingen en overlopende activa

5.5.2.1 Premies

In onderstaande tabel staat weergegeven hoe de balanspost 'Premies' is opgebouwd (x€1.000).

	2006			2005		
	OP/NP	AOP	Pre-pensioen	OP/NP	AOP	Pre-pensioen
Werkgevers	46.282	431	2.672	33.130	1.889	11.675
Overige	2.900	0	0	4.406	0	0
Voorziening dubieuze premiedebiteuren	-/-19.141	-/- 215	-/- 1.334	-/- 14.181	-/- 809	-/- 4.991
Totaal	30.041	216	1.338	23.355	1.080	6.684

De omvang van de voorziening dubieuze premiedebiteuren wordt bepaald op basis van een analyse van het betalingsgedrag van aangesloten werkgevers in afgelopen jaren.

In 2006 werd een bedrag van € 1.992.000 aan de voorziening toegevoegd (2005: € 5.325.000 toegevoegd).
 Er werd een bedrag van € 1.283.000 aan premie over voorgaande jaren als oninbaar afgeschreven (2005: € 1.626.000).
 Onder de overige premies zijn voornamelijk koopsommen opgenomen.

5.5.2.2 Nog te factureren premies

Hieronder zijn opgenomen de per 31 december 2006 nog te factureren premies aan werkgevers over het boekjaar 2006 en vroeger.
 In onderstaande tabel staat weergegeven hoe de balanspost 'nog te factureren premies' is opgebouwd (x € 1.000).

	2006			2005		
	OP/NP	AOP	Pre-pensioen	OP/NP	AOP	Pre-pensioen
Werkgevers	9.400	0	0	14.490	100	4.910

5.5.2.3 Nog te ontvangen intrest, huren e.d.

Hieronder zijn opgenomen de per 31 december opgebouwde intrest inzake beleggingen en rekening-courant geldinstellingen alsmede de per 31 december nog te ontvangen vervallen huurtermijnen.

In onderstaande tabel staat weergegeven hoe de balanspost 'Nog te ontvangen intrest, huren e.d.' is opgebouwd (x € 1.000).

	2006	2005
Nog te ontvangen intrest	54.760	49.341
Nog te ontvangen huren	1.076	1.718
Voorziening huurdebiteuren	-/- 200	-/- 200
Totaal	55.636	50.859

5.5.2.4 Belastingen en premies sociale verzekeringen

Hieronder is verantwoord de vordering op de Belastingdienst inzake dividendbelasting.

5.5.2.5 Overige vorderingen

In onderstaande tabel staat weergegeven hoe de balanspost 'Overige vorderingen' is opgebouwd (x€1.000).

	2006	2005
Nog te ontvangen inzake vastgoed	0	305
Nog te ontvangen inzake financiële beleggingen	2.132	1.134
Overige debiteuren	2.346	10.197
Totaal	4.478	11.636

5.5.2.6 Overlopende activa

In onderstaande tabel staat weergegeven hoe de balanspost 'Overlopende activa' is opgebouwd (x€1.000).

	2006	2005
Servicekosten huurders	408	459
Diversen	0	16
Totaal	408	475

5.5.3 Liquide middelen

Onder Liquide middelen is begrepen de 'Rekening courant Interpolis Pensioenbeheer'. Dit betreft een direct opeisbaar respectievelijk verschuldigd saldo aan de administrateur. Jaarlijks vindt een renteberekening plaats waarbij het gemiddelde opbrengstpercentage van de liquide middelen, die bij de administrateur worden aangehouden, als rentevoet wordt gehanteerd. Dit percentage bedroeg in 2006 2,83 (2005: 2,16%).

De samenstelling van de liquide middelen is als volgt: (x € 1.000).

	2006	2005
Bankinstellingen	9.766	24.473
Rekening-courant Interpolis Pensioenbeheer	25.651	9.675
Geldmarktbeleggingen	46.000	39.250
Totaal	81.417	73.398

De looptijd van de geldmarktbeleggingen is korter dan één jaar.

5.5.4 Stichtingskapitaal en Reserves

5.5.4.1 Beleidsreserve

De Beleidsreserve is gelijk aan de totale reserve onder aftrek van de Gebonden reserve en de Reserve AOP-regeling.

De Beleidsreserve moet minimaal gelijk zijn aan de reserve voor algemene risico's en de reserve voor toekomstige premietekorten. Deze reserve geeft onder andere de ruimte voor toekomstige indexaties en verbeteringen van de pensioenregeling weer.

De reserve voor algemene risico's is ultimo 2006 bepaald op 5% van de VPV. Voorgaande jaren werd steeds 0,5% minder reserve algemene risico's aangehouden omdat de VPV is gebaseerd op de overlevingstafel GBM/GBV 1995-2000 inclusief leeftijdsterugstellingen en een opslag voor excassokosten van 2%. Daarboven wordt de VPV jaarlijks met 0,5% verhoogd om te anticiperen op de toekomstige aanpassing van de sterftetafel, welke naar verwachting tot zwaardere sterftegrondslagen zal leiden. Aangezien de nieuwe overlevingstafel GBM/GBV 2000-2005 is gepubliceerd en de voorzieningen daar nog niet op gewaardeerd zijn, is de reserve algemene risico's in 2006 op 5% vastgesteld.

Een reserve voor toekomstige premietekorten is bij dit fonds niet van toepassing. De premie is namelijk op het niveau van de actuariële benodigde premie.

De Beleidsreserve bedraagt € 215,5 miljoen en is groter dan 5% van de VPV.

De Beleidsreserve voldoet dan ook aan de eisen van de DNB.

Het verloop van de Beleidsreserve is als volgt: (x € 1.000).

	2006	2005
Stand per 1 januari	54.750	209.105
Toevoeging/onttrekking uit het saldo boekjaar	160.776	-/-154.355
Stand per 31 december	215.526	54.750

5.5.4.2 Gebonden reserve

De Gebonden reserve (beleggingsreserve) is vastgesteld aan de hand van het toezichtbeleid van de DNB.

Dit beleid is gebaseerd op de Actuariële principes pensioenfonds (februari 1997), zoals later aangepast met de beleidsregel van 30 september 2002 en rekening houdend met de brief van 17 maart 2004 en andere in het toezicht opgedane ervaringen.

De Gebonden reserve is als volgt bepaald:

- voor beleggingen in aandelen en andere zakelijke waarden dient het fonds een buffer aan te houden die een waardedaling kan opvangen van tenminste 25%;
- voor beleggingen in vastrentende waarden dient het fonds, bij een marktrente van 4%, over een buffer te beschikken van tenminste 10% van de waarde van die beleggingen en bij een marktrente van 5% van tenminste 5% van die beleggingen, terwijl bij een marktrente van 6% of hoger geen buffer aanwezig hoeft te zijn (bij tussenliggende marktrentes naar rato).

Bij de bepaling van de Gebonden reserve wordt gebruik gemaakt van de beleggingsportefeuille ultimo 2006. De vereiste bufferpercentages worden vermenigvuldigd met de percentages van de bijbehorende beleggingscategorieën uit de beleggingsportefeuille. De gehanteerde bufferpercentages zijn 10% voor vastrentende waarden en 25% voor zakelijke waarden. De Gebonden reserve wordt vastgesteld door het maximum te nemen van de uitkomsten van twee berekeningen. Deze berekeningen hebben als uitgangspunt respectievelijk de totale activa minus de overige schulden en de technische voorziening.

Het verloop van de Gebonden reserve is als volgt: (x € 1.000).

	2006	2005
Stand per 1 januari	787.908	666.676
Toevoeging uit het saldo boekjaar	83.251	121.232
Stand per 31 december	871.159	787.908

De belanghebbenden bij een pensioenfonds worden beschermd door onder andere de regels gesteld in de Pensioenwet en de wet 'Besluit minimumbedrag eigen vermogen pensioenfondsen'. Hier vanuitgaande is in afwijking van artikel 390 lid 1 geen herwaarderingsreserve aangehouden voor de ongerealiseerde waardeinstijgingen van niet beursgenoteerde financiële instrumenten (voornamelijk vastgoed, private equity, hedgefondsen en derivaten). De beoogde bescherming door middel van een herwaarderingsreserve is inbegrepen in de minimumvereisten die zijn gesteld aan het eigen vermogen.

Deze ongerealiseerde waardeinstijging bedroeg per 31 december 2006 € 125.272.000.

5.5.4.3 Reserve AOP-regeling

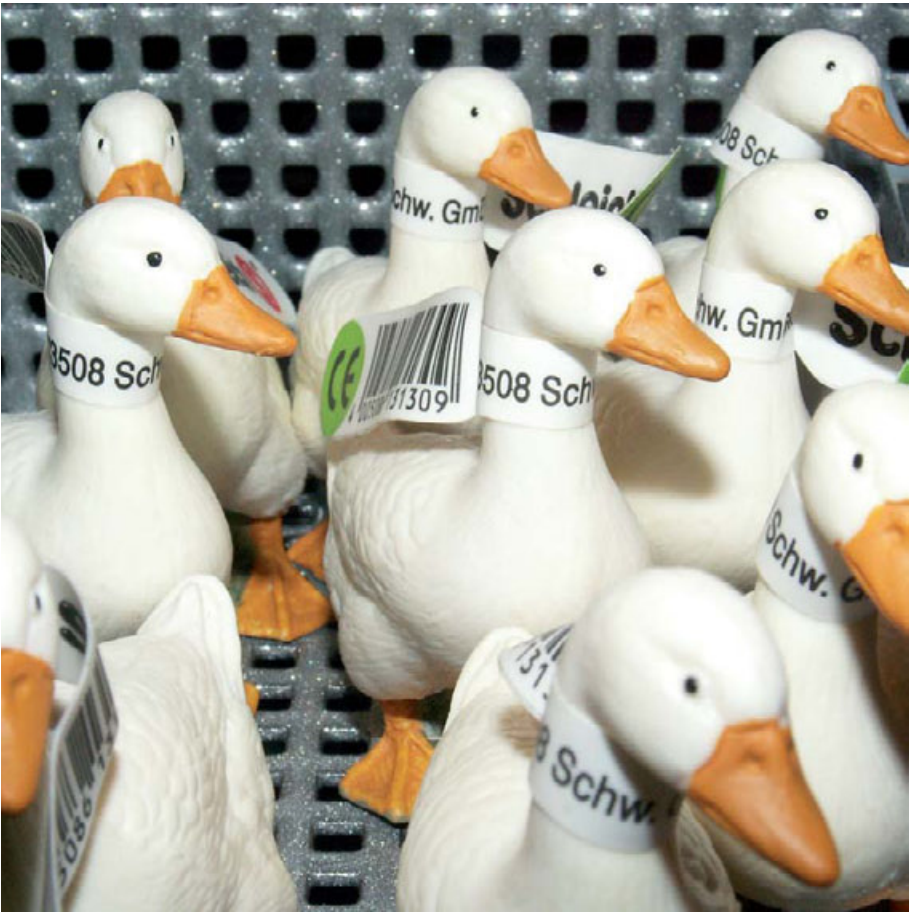
Het verloop van de Reserve AOP-regeling is als volgt: (x € 1.000).

	2006	2005
Stand per 1 januari	61.571	44.841
Toevoeging uit het saldo boekjaar	4.338	16.730
Stand per 31 december	65.909	61.571

5.5.4.4 Reserve AAOP-regeling

Het verloop van de Reserve AAOP-regeling is als volgt: (x €1.000).

	2006	2005
Stand per 1 januari	167	160
Toevoeging uit het saldo boekjaar	33	7
Stand per 31 december	200	167

5.5.5 Technische voorzieningen

5.5.5.1 Pensioenverplichtingen

Het verloop van de totale voorziening is als volgt: (x €1.000).

	2006			2005		
	OP/NP	AOP	Pre-pensioen	OP/NP	AOP	Pre-pensioen
Stand per 1 januari	2.936.682	29.867	823.769	2.519.379	36.662	550.332
Correctie waardering op marktrente	-/- 150.244	-/- 1.438	-/- 27.372	0	0	0
Omzetting prepensioen naar ouderdomspensioen	722.949	0	-/- 722.949	0	0	0
Stand per 1 januari op 4% rekenrente	3.509.387	28.429	73.448	2.519.379	36.662	550.332
Toevoeging uit hoofde van intrest	138.025	942	1.585	100.292	963	24.189
Toevoeging in verband met in het verslagjaar door actieve deelnemers verworven rechten	185.709	979	0	145.716	2.680	234.003
Toevoeging in verband met indexatie van rechten van slapers en gepensioneerden	58.038	10	806	28.979	50	4.044
Toevoeging dan wel vrijval door wijziging grondslagen en veronderstellingen	29.248	0	-/- 9.416	50.865	0	3.455
Vrijval voor uitkeringen	-/- 56.143	-/- 2.017	-/- 23.334	-/- 56.432	-/- 1.963	-/- 11.062
Vrijval voor excassokosten	-/- 1.123	-/- 40	-/- 467	-/- 1.129	-/- 39	-/- 221
Diversen	-/- 32.881	-/- 3.446	4.775	-/- 1.232	-/- 9.924	-/- 8.343
Subtotaal	3.830.260	24.857	47.397	2.786.438	28.429	796.397
Toevoeging in verband met waardering op marktrente	0	0	0	150.244	1.438	27.372
Stand per 31 december	3.830.260	24.857	47.397	2.936.682	29.867	823.769

In de tabel is in de regel 'toevoeging in verband met waardering op marktrente' het verschil van waardering op 4% rekenrente en waardering op de marktrente ultimo 2005 inzichtelijk gemaakt. Dit is in de beginstand per 1 januari 2006 weer gecorrigeerd.

De post 'Diversen' wordt met name veroorzaakt door de toevoeging aan de voorziening premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid (OP/NP), de correctie overgangsmatregelen t.o.v. vorig boekjaar (Prepensioen) en de vrijval voorziening latent AOP.

De voorziening uitgesplitst naar groepen deelnemers ziet er als volgt uit: (x €1.000)

	2006	2005
Actieven	1.917.469	1.989.281
Slapers	1.207.359	1.042.769
Ingegane pensioenaanspraken	716.849	670.840
Premievrijstelling	35.980	44.871
AOP/AAOP	24.857	29.889
Premies, waartegenover nog geen pensioen-aanspraken zijn geboekt	0	12.668
Totaal	3.902.514	3.790.318

5.5.5.2 Spaarfonds voor gemoedsbezwaarden

Dit fonds is gevormd uit spaarbijdragen van gemoedsbezwaarden en toegevoegde rente enerzijds en terugboekingen of betalingen van spaarbijdragen anderzijds en heeft een langlopend karakter. Teneinde de spaarbijdragen aftrekbaar voor de loonbelasting te houden is per 1 juni 2004 de regeling gewijzigd. De belangrijkste wijzigingen in de regeling zijn:

- jaarlijks wordt het saldo op de spaarrekeningen, afhankelijk van de beschikbare middelen, verhoogd middels een indexatie, voor het eerst op 1 januari 2005;
- het gespaarde bedrag wordt vanaf de 65-jarige leeftijd in gelijke termijnen aan de deelnemer uitgekeerd gedurende 15 jaar.

De onderstaande tabel geeft aan welke mutaties zich in het boekjaar hebben voorgedaan in het Spaarfonds voor gemoedsbezwaarden (x €1.000).

	2006	2005
Stand per 1 januari	1.099	1.099
Spaarbijdragen 2005/2006	85	0
Indexering 2005/2006	103	0
Uitbetaald/vrijgevallen	-/- 97	0
Stand per 31 december	1.190	1.099

5.5.6 Overige schulden en overlopende passiva

5.5.6.1 Belastingen en premies sociale verzekeringen

Hieronder zijn opgenomen: (x € 1.000).

	2006	2005
College voor zorgverzekeringen	19	298
Belastingdienst	2.576	1.686
Totaal	2.595	1.984

De schuld aan de Belastingdienst betreft nog af te dragen loonheffing, premie ZVW en BTW.

5.5.6.2 Overige schulden

Hieronder zijn opgenomen: (x € 1.000).

	2006	2005
Nog te betalen inzake vastgoed	1.520	877
Nog te betalen inzake financiële beleggingen	66	0
Interpolis Pensioenen	2.439	774
Terug te betalen premies aan werkgevers	7.642	0
Overige schulden	213	0
Totaal	11.880	1.651

5.5.6.3 Overlopende passiva

Hieronder zijn opgenomen: (x€1.000).

	2006	2005
Vooruitontvangen huren, servicekosten en waarborgsommen huurders	1.905	2.367
Nog af te wikkelen waardeoverdrachten	115	1.474
Nog af te wikkelen ontvangsten inzake FVP	0	5
Diversen	39	599
Totaal	2.059	4.445

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Met betrekking tot het onroerend goed bestaat per balansdatum ingevolge de gesloten koop-/aannemingsovereenkomsten de investeringsverplichting voor de afbouw van een project te Hoofddorp voor een bedrag groot € 11.027.000.

5.6 Toelichting op de rekening van baten en lasten

5.6.1 Beleggingsopbrengsten

5.6.1.1 Directe beleggingsopbrengsten

Onder de directe beleggingsopbrengsten worden verantwoord de opbrengsten inzake huren, intrest en dividenden (x €1.000).

	2006	2005
Onroerende zaken in exploitatie	27.821	28.643
Onroerende zaken waarin belegd is via participaties in vastgoed of vastgoedbeleggingsinstellingen	3.161	2.652
Aandelen	30.223	86.033
Obligaties	102.157	96.260
Leningen op schuldbekentenis	2.320	3.883
Liquide middelen	2.919	2.595
Overige intrestgevende saldi	850	1.573
Totaal	169.451	221.639

5.6.1.2 Indirecte beleggingsopbrengsten

Onder de indirecte beleggingsopbrengsten worden verantwoord de resultaten inzake gerealiseerde en niet gerealiseerde koersverschillen en valutakoersverschillen (x € 1.000).

	2006	2005
Onroerende zaken in exploitatie	21.183	11.564
Onroerende zaken waarin belegd is via participaties in vastgoed of vastgoedbeleggingsinstellingen	20.403	10.597
Aandelen	172.630	258.568
Obligaties	-/- 105.316	5.323
Leningen op schuldbekentenis	-/- 3.519	415
Liquide middelen	213	194
Totaal	105.594	286.661

5.6.1.3 Resultaat uit Liability Management

Hieronder zijn opgenomen de resultaten uit swaps en swaptions die zijn afgesloten ten behoeve van het Liability management om zo het renterisico van de pensioenverplichtingen te beheersen. Dit resultaat is als volgt opgebouwd (x € 1.000):

	2006	2005
Swaps	-/- 1.481	0
Swaptions	-/- 11.177	0
Totaal	-/- 12.658	0

5.6.1.4 Kosten vermogensbeheer

De kosten van vermogensbeheer omvatten zowel de kosten die derden het fonds in rekening brengen (externe kosten) als de kosten die Interpolis Vermogensbeheer en Interpolis Vastgoed aan het fonds in rekening brengen (interne kosten).

Onder de externe kosten zijn tevens begrepen de exploitatiekosten van onroerende zaken (x €1.000).

	2006		2005	
	Intern	Extern	Intern	Extern
Onroerende zaken in exploitatie	2.330	7.631	2.119	6.589
Onroerende zaken waarin belegd is via participaties in vastgoed of vastgoedbeleggingsinstellingen	285	0	268	0
Aandelen	3.465	321	3.020	-/- 81
Obligaties	2.368	0	2.165	0
Leningen op schuldbekentenis	66	0	82	0
Liquide middelen	78	10	65	0
Financieel Pensioen Management	580	0	0	0
Compliance officer	25	0	0	0
Totaal	9.197	7.962	7.719	6.508

5.6.2 Bijdragen van werkgevers en werknemers

De bijdragen van werkgevers en werknemers zien er als volgt uit: (x €1.000).

	2006			2005		
	Werk- gevers	Werk- nemers	Overig	Werk- gevers	Werk- nemers	Overig
Premie voorgaande jaren	-/- 1.098	-/- 188	0	2.666	1.317	0
Premie boekjaar	163.822	60.071	0	185.665	67.690	0
Voortzettingbijdrage FVP	0	0	2.644	0	0	2.280
Overige	7.907	0	0	0	0	1.692
Totaal	170.631	59.883	2.644	188.331	69.007	3.972

De premiebaten voorgaande jaren zijn verantwoord conform de door de werkgevers verstrekte definitieve loonopgaven.

De premiebaten in het boekjaar 2006 zijn gebaseerd op definitieve loonsomopgaven van de werkgevers, voor zover deze verwerkt zijn, anders zijn de voorlopige loonsomopgaven van de werkgevers gebruikt.

De post overige betreft voornamelijk koopsommen.

5.6.3 Saldo overgenomen en overgedragen pensioenrechten

Hieronder zijn opgenomen: (x €1.000).

	2006	2005
Overgenomen rechten	4.122	7.790
Overgedragen rechten	-/- 11.763	-/- 11.828
Totaal	-/- 7.641	-/- 4.038

5.6.4 Overige baten

Hieronder zijn opgenomen: (x € 1.000).

	2006	2005
Afboeking uitkeringen	0	12

5.6.5 Buitengewone baten

Hieronder zijn opgenomen: (x € 1.000).

	2006	2005
Bijdragen VUT-fondsen ter dekking van het tekort prepensioen	760	10.150

5.6.6 Pensioenuitkeringen

Hieronder zijn opgenomen: (x € 1.000).

	2006	2005
Ouderdomspensioen	45.741	41.535
Arbeidsongeschiktheidspensioen	3.072	3.242
Weduwen-, weduwnaarspensioen	14.423	13.779
Wezenpensioen	372	338
ANW-pensioen	879	846
Prepensioen	24.114	11.615
Totaal	88.601	71.355

5.6.7 Pensioenuitvoerings- en administratiekosten

Hieronder zijn opgenomen: (x €1.000).

	2006		2005	
	Kosten pensioen- uitvoering	Kosten inzake beleggingen	Kosten pensioen- uitvoering	Kosten inzake beleggingen
Kosten administrateur	19.186	9.197	16.680	7.719
Controlekosten jaarrekening	128	0	62	0
Adviseurskosten	128	0	1	0
Bestuurskosten	167	0	141	0
Overige kosten	618	0	385	0
Subtotaal	20.227	9.197	17.269	7.719
Aan vermogensbeheer toegerekende kosten	0	9.197	0	7.719
Totaal	20.227	0	17.269	0

In de post 'Kosten administrateur' inzake pensioenuitvoering is een bedrag groot €1.563.000 inbegrepen met betrekking tot gemaakte kosten in het kader van de Wet VPL (2005: €405.000).

Beloning bestuurders

Aan bestuurders werd door het fonds in 2006 €143.000 aan beloning verstrekt (2005: €117.000).

Er zijn aan bestuurders geen pensioenuitkeringen, leningen, voorschotten of garanties verstrekt.

5.6.8 Overige lasten

Hieronder zijn opgenomen: (x €1.000).

	2006	2005
Dotatie aan Voorziening dubieuze premiedebiteuren	1.992	5.325

Omzet

Voor het pensioenfonds is over het jaar 2006 een bedrag groot €403.168.000 aan te merken als omzet (2005: €482.949.000). De omzet is in dit verband gedefinieerd als het totaal van de premie- inkomsten en directe beleggingsopbrengsten.

Werknemers

De administratie van het pensioenfonds is uitbesteed aan Interpolis Pensioenbeheer. Er zijn gedurende het verslagjaar bij het pensioenfonds geen werknemers in dienst.

5.7 Overige gegevens

Saldobestemming

Rekening van baten en lasten inzake AOP-regeling

Hieronder zijn opgenomen: (x €1.000).

	2006	2005
Premiebaten	164	3.677
Dotatie aan Voorziening dubieuze premiedebiteuren	556	-/- 113
Dotatie aan Voorziening pensioenverplichtingen	3.566	8.233
Uitkeringen	-/- 3.101	-/- 3.236
Administratiekosten	-/- 1.733	-/- 1.469
Intrestvergoeding	4.886	9.638
Totaal *	4.338	16.730

* Dit saldo is als volgt in de balans verwerkt: € 4.338.000 is toegevoegd aan de reserve AOP-regeling (2005: € 16.730.000).

Rekening van baten en lasten inzake AAOP-regeling

Hieronder zijn opgenomen: (x €1.000).

	2006	2005
Premiebaten	-/- 5	1
Dotatie aan Voorziening dubieuze premiedebiteuren	28	-/- 2
Dotatie aan voorziening pensioenverplichting	6	-/- 1
Uitkeringen	-/- 1	-/- 7
Administratiekosten	-/- 6	-/- 5
Intrestvergoeding	11	21
Totaal *	33	7

* Dit saldo is als volgt in de balans verwerkt: € 33.000 is toegevoegd aan de Reserve AAOP-regeling (2005 : € 7.000 toegevoegd).

Gebeurtenissen na balansdatum

Per 1 januari 2007 heeft een fusie plaatsgevonden tussen Stichting Pensioenfonds Vendex KBB en Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Detailhandel. De aanvullende bijdrage van Maxeda, welke direct na de formele totstandkoming van de fusie contractueel betaald moest worden aan Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Detailhandel is door het fonds ontvangen en wordt in haar jaarrekening 2007 opgenomen.

Over 2006 is voor beide fondsen een afzonderlijk jaarverslag vastgesteld.

6 Overige gegevens

- 6.1 Vaststelling van de jaarrekening door het bestuur
- 6.2 Accountantsverklaring
- 6.3 Actuariële verklaring
- 6.4 Resultaatbestemming volgens statuten
- 6.5 Resultaatbestemming
- 6.6 Begrippenlijst

6.1 Vaststelling van de jaarrekening door het bestuur

Het bestuur van de Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Detailhandel heeft de jaarrekening 2006 vastgesteld in de vergadering van 29 juni 2007.

6.2 Accountants- verklaring

Aan: het Bestuur van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Detailhandel

Wij hebben de jaarrekening 2006 van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Detailhandel te Utrecht bestaande uit de balans per 31 december 2006 en de staat van baten en lasten over 2006 met de toelichting gecontroleerd.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de stichting is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. Deze verantwoordelijkheid omvat onder meer het ontwerpen, invoeren en in stand houden van een intern beheersingssysteem relevant voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van vermogen en resultaat, zodanig dat deze geen afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten bevat, het kiezen en toepassen van aanvaardbare grondslagen voor financiële verslaggeving en het maken van schattingen die onder de gegeven omstandigheden redelijk zijn.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht. Dienovereenkomstig zijn wij verplicht te voldoen aan de voor ons geldende gedragsnormen en zijn wij gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De keuze van de uit te voeren werkzaamheden is afhankelijk van de professionele oordeelsvorming van de accountant, waaronder begrepen zijn beoordeling van de risico's van afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten. In die beoordeling neemt de accountant in aanmerking het voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van vermogen en resultaat relevante interne beheersingssysteem, teneinde een verantwoorde keuze te kunnen maken van de controlewerkzaamheden die onder de gegeven omstandigheden adequaat zijn maar die niet tot doel hebben een oordeel te geven over de effectiviteit van het interne beheersingssysteem van de stichting. Tevens omvat een controle onder meer een evaluatie van de aanvaardbaarheid van de toegepaste grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van schattingen die het bestuur van de stichting heeft gemaakt, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Detailhandel per 31 december 2006 en van het resultaat over 2006 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Verklaring betreffende andere wettelijke voorschriften en/of voorschriften van regelgevende instanties

Op grond van de wettelijke verplichting ingevolge artikel 2:393 lid 5 onder e BW melden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391 lid 4 BW.

Utrecht, 29 juni 2007

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

G.F. Bloemink RA

6.3 Actuariële verklaring

Opdracht

Ingevolge de aan Watson Wyatt B.V. door Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Detailhandel te Utrecht verleende opdracht tot actuariële certificering is de financiële positie per 31 december 2006 van het fonds door mij beoordeeld ten opzichte van de actuariële risico's die het fonds loopt. Tevens zijn de overige taken, voor de certificerend actuaris voortvloeiend uit de wet, door mij vervuld.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door het pensioenfonds. Overeenkomstig de richtlijn 'Samenwerking tussen accountant en actuaris ter zake van de controle van verantwoordingen van verzekeringsinstellingen' heeft de accountant van het fonds mij geïnformeerd over de betrouwbaarheid en de volledigheid van de administratieve basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn oordeelsvorming van belang zijn.

De opgebouwde pensioenaanspraken en -rechten behoren tot de genoemde administratieve basisgegevens.

Voor de toetsing van de fondsmiddelen en voor de beoordeling van de financiële positie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening 2006.

Werkzaamheden

Bij de actuariële beoordeling van de financiële positie zijn conform artikel 10b van de Pensioen- en spaarfondsenwet de aangehouden voorziening pensioenverplichtingen en de overige verzekerings-technische voorzieningen door mij onderzocht.

De uitgangspunten, grondslagen en methoden, die zijn toegepast bij de vaststelling van de verzekeringstechnische voorzieningen, respectievelijk bij de voorbereiding van de uitgevoerde toetsen van

de toereikendheid van de fondsmiddelen, heb ik beoordeeld.

De berekeningen voor de vaststelling van de voorzieningen en die voor de uitgevoerde toetsen zijn zowel globaal als steekproefsgewijs door mij beoordeeld.

Deze beoordelingen zijn zodanig gepland en uitgevoerd, dat met een redelijke mate van zekerheid kan worden gesteld dat de desbetreffende berekeningsresultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten.

Voorts heb ik de financiële opzet van het pensioenfonds beoordeeld.

De mate van zekerheid waarmee het pensioenfonds de tot balansdatum opgebouwde pensioenverplichtingen zal kunnen nakomen is door mij geëvalueerd.

De beschreven werkzaamheden zijn in overeenstemming met binnen het actuariële beroep geldende normen en gebruiken, en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor het hierna te geven oordeel.

Oordeel

De bevindingen van de accountant ten aanzien van de door het fonds verstrekte administratieve basisgegevens zijn zodanig dat die gegevens door mij als uitgangspunt van de daarop voortbouwende en door mij beoordeelde berekeningen zijn aanvaard.

Voorzieningen

Hiermede verklaar ik mij te kunnen verenigen met het geheel van de methoden en grondslagen voor de berekening van de voorziening pensioenverplichtingen en de overige verzekerings-technische voorzieningen. Deze voorzieningen zijn, met inachtneming van artikel 9a van de Pensioen- en spaarfondsenwet, getoetst uitgaande van door mij realistisch geachte grondslagen. Naar mijn oordeel is de hoogte van de in de jaarrekening genoemde

voorzieningen en de overige verzekeringstechnische voorzieningen, als geheel bezien, op de balansdatum prudent.

Toetsing van de fondsmiddelen aan criteria van DNB

De toets volgens de richtlijnen van DNB wijst uit dat de op de balansdatum aanwezige middelen van het pensioenfonds ten minste gelijk zijn aan de door DNB voor de ondergrens gestelde norm. Gemeten naar deze maatstaf is ten aanzien van de verplichtingen, aangegaan tot balansdatum, sprake van dekking.

De totale reserves bij het pensioenfonds zijn op de balansdatum ten minste gelijk aan de daartoe door DNB gestelde norm.

Financiële positie van het pensioenfonds

Bij mijn beoordeling van de financiële positie is bepalend de mate van waarschijnlijkheid dat het pensioenfonds zal kunnen voldoen aan de verplichtingen, aangegaan tot balansdatum.

Daarbij worden in aanmerking genomen de door DNB gestelde criteria en – eventuele – maatregelen, genomen tot herstel van de financiële positie.

De financiële positie van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Detailhandel is naar mijn mening voldoende voor de afwikkeling van de onvoorwaardelijke verplichtingen.

Met betrekking tot het streven inzake toeslagen, zoals aan verzekerden meegedeeld, is het huidige vermogen onvoldoende om alle beoogde toeslagen te kunnen realiseren. Aanvullende middelen voor de financiering dienen vooral te komen uit de in de toekomst te behalen overrendementen. De financiering van de toeslagverlening is in belangrijke mate op dit uitgangspunt gebaseerd.

De financiële positie van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Detailhandel is naar mijn mening voldoende, mede gelet op mogelijkheden tot het realiseren van de beoogde toeslagen. Hierbij is in aanmerking genomen dat het toeslagbeleid voorwaardelijk is.

Amstelveen, 29 juni 2007

H.A.J. Lohmann AAG
verbonden aan Watson Wyatt B.V.

6.4 Resultaat- bestemming volgens statuten

Er is geen resultaatbestemming in de statuten opgenomen.

6.5 Resultaatbestemming

Het voorstel voor de resultaatbestemming is geformuleerd in de rekening van baten en lasten.

Verklarende begrippenlijst

ABTN	Actuariële en bedrijfstechnische nota Pensioenfondsen dienen te werken volgens een ABTN. Hierin zijn de financiële opzet van een pensioenfonds en de grondslagen waarop deze berust, gemotiveerd omschreven.	Deposito	dat de toegezegde pensioenen ook daadwerkelijk kunnen worden uitbetaald. Tegood bij een bankinstelling, waarover eerst na verloop van een overeengekomen tijdsduur (maximaal 2 jaar) kan worden beschikt.
ALM	Asset Liability Management Een methode om modelmatig de samenstelling van de strategische beleggingsportefeuille te bepalen, rekening houdend met de pensioenverplichtingen.	Derivaat	Financieel contract waarvan de waarde is afgeleid van een andere (onderliggende) waarde, zoals een aandeel, obligatie of grondstof. Voorbeelden: futures, swaps.
APP	Actuariële Principes Pensioenfondsen Regelgeving omtrent de financiering van pensioenen, wordt opgevolgd door nFTK.	Duration	Gewogen gemiddelde looptijd van een lening; maatstaf om de prijsgevoeligheid van de lening te bepalen voor renteveranderingen.
Benchmark	Vergelijkingsmaatstaf Representatieve herbeleggingsindex waartegen de prestaties van een beleggingsportefeuille worden afgezet.	Franchise	Vrijgesteld bedrag. Over dit deel van het pensioengevend worden geen aanspraken opgebouwd.
Corporate Governance	Goed ondernemerschap; o.a. integer en transparant handelen door het bestuur, alsmede goed toezicht hierop. Ook het afleggen van verantwoording over het uitgevoerde beleid en het toezicht hierop valt eronder.	FTK	Financieel Toetsingskader. Stelsel van door de DNB voor in de toekomst te hanteren waarderingsmethoden.
Dekkingsgraad	De waarde van het pensioenvermogen uitgedrukt als percentage van de waarde van de pensioenverplichtingen. De dekkingsgraad wordt als graadmeter beschouwd voor de mate van zekerheid	High Yield (obligaties)	Hoogrenderende obligaties, uitgegeven door ondernemingen met een lage kredietwaardigheid.
		Outperformance	Er wordt een beter resultaat behaald dan de benchmark.
		Rekenrente	Fictief rendementspercentage dat het belegde vermogen in de toekomst wordt geacht op te brengen.

Rentedekking	Financieringsvorm waarin de betaalde premies gelijk zijn aan de contante waarde van de aanspraak die in dat jaar begint.		tegen vooraf bepaalde voorwaarden af te sluiten op of binnen een bepaald tijdstip.
ROZ-IPD	Rendement van de gangbare institutionele vastgoedindex.	Tracking error	Risicomaatstaf die aangeeft in welke mate het rendement in percentages kan afwijken van het benchmarkrendement gegeven een betrouwbaarheidsinterval.
Securities lending	Het voor een bepaalde tijd uitlenen van effecten, waarbij een leenvergoeding wordt ontvangen. De uitlener blijft eigenaar en loopt dus het risico dat aan effecten verbonden is.	Underperformance	Er wordt een slechter resultaat behaald dan de benchmark.
Solvabiliteit	Het vermogen dat op langere termijn aanwezig moet zijn om de verplichtingen te kunnen nakomen.	Vastrentende waarden	Beleggingssoort waarvoor in beginsel een vaste rentevergoeding en een vaste looptijd geldt, zoals obligaties, onderhandse leningen en hypotheekleningen.
STAR	Stichting van de Arbeid Een landelijk overlegorgaan van de centrale organisaties van zowel werkgevers als werknemers in Nederland.	VPV	Voorziening Pensioen Verplichtingen De passiva van het pensioenfonds, gelijk aan de waarde van de pensioenverplichtingen.
Sterftegrondslagen	Berekeningsmethode gebaseerd op een statistisch overzicht van de sterftekans per leeftijd van een bepaalde groep personen.	Vrijstelling	Vrijstelling van de verplichte deelneming aan de pensioenregeling van het bedrijfstakpensioenfonds.
Swap	Ruil van het rendement op een vastgestelde referentiewaarde tegen een variabele rente gedurende een vastgestelde looptijd.	Waardeoverdracht	Het naar een andere pensioenregeling overdragen van de waarde van een tot zeker moment opgebouwde pensioenaanspraak, in het geval de deelnemer verandert van werkgever of verzekeraar.
Swaption	Swaption is een swap waarbij de eigenaar van de swaption het recht heeft, maar niet de verplichting, om een swap	Z-score	Mate waarin het werkelijke rendement van een pensioenfonds afwijkt van het rendement van de door het bestuur vastgestelde normportefeuille.

Administrateur

Interpolis Pensioenbeheer B.V.
Rijnzathe 10, 3454 PV De Meern
Postbus 3183, 3502 GD Utrecht
T (030) 245 39 22
F (030) 245 35 72
www.pensioendetailhandel.nl